

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej . . .	K 50—	celo leto naprej	K 55—
pol leta	25—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	13—	celo leto naprej	K 60—
na mesec	4-50		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln., dvakrat po 11 vln., trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln., parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijskih pogovorih.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vnaprej po nakazilu. Samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K 48—	četrt leta	12—
pol leta	24—	na mesec	4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Lice političnega življenja.

H. — V Pragi, 3. avg.

Persekucija češkega časopisa je vse hujša, cenzura kakor v Ljubljani. Kakor pri Vas za slovenske, tako tudi pri nas ni papirja za češke časopise, ker ga sedaj Nemci več rabijo. Mi Slovani dobimo papir že v različnih novih navedbah, obljubah, ukazih znanih namesto moke. Češko časopisje je sedaj kot invalid, ker niti od daleč ne kaže prave slike političnega življenja. „Narodni Listy“ se vedno ne izhajajo in tudi druge stranke ne morejo dobiti dnevnikov. Narod, čigar časnikarstvo je bilo bolj razvito nego nemško v Avstriji, živi kot nekulturni berač v Nemčiji. Seveda nam bodo nemški kurirtrajgerji o prvi priliki očitali, da nismo na višku kulture. Kdo pa je kriv? Oni sami, kakor vselej! — Nova vlada se glede časnikov kaže nekoliko pomirljivejša, ustavila je te dni tednik „České Snahy“, ne več za vselej, nego za 12 tednov; obljubila je tudi izhajanje „Narodnih Listov“, kar bo gotovo razglasila v entitnih časopisih kot dokaz demokratizacije časopisov in skrajne miroljubnosti Nemcev.

★

Neki poslanec mi je pripovedoval, da se v vladnih krogih okoli zunanje ministrstva govori o novi konferenci socialistov, tokrat v Švici. Šmerala ni v kombinaciji, Habermann je zvezan s češkimi „veleizdajalci“, tako da je zunanji minister v skrbih zaradi oseb. Koga naj pošlje? V kombinaciji so vzeli vse socialistične voditelje, ugibali sem in tja — vse zastoj. Odločili so se torej potrkati pri narodnih socialistih, tkzv. poslancih češke socialistične stranke, ako bi kateri hotel dati garancije, da bo na konferenci govoril v zmislu sedanje situacije Avstrije. Tako daleč so že prišli na Dunaj, da bi ne bilo nič čudnega, ako bi ponudili Klofaču, naj gre v Švico med socialiste delat propagando pod istimi pogoji kakor Šusteršič. Stiska je velika in ganjv prizor bi bil za dramatika, videti Klofača, kako bi ga iznenadil tak predlog.

★

Tako živimo sedaj v poletju. Med zasušeni bregovi gre sicer tok življenja mirno naprej, vročina vode sicer ni izsušila, ali življenje to ni. Kalne vode tirajo seboj nebroj interpelacij, pritožb in drugega papirja, zadnji izraz našega življenja. Toda leto je že prekoračilo zenit in bližamo se novemu življenju. Ni čuda zatorej, da ni novih, velikih političnih pojavov, življenje ekonomsko počiva, in vsi, kolikor nas je, si hočemo obvarovati življenje za novo, boljše in resno življenje, ki gotovo pride. Ni indiferentnost, da ima pet kilogramov moke več veljave, nego tiste Hussarekove naredbe o trutnovskem sodišču, več vrednosti, kakor vest, da v Karlinu vlada že jemlje v našem prostoru za novo okrožno sodišče, da Nemci hujšajo tako ali drugače.

★

Skrb za invalide kmečkega stanu.

V sedanjih časih je pomanjkanje poljedelcev - delavcev zelo občutno. Skrbeti in delati je treba z vsemi močmi, da pridobimo našemu ratariju kolikor mogoče veliko delavnih moči, oziroma da mu ohranimo vsaj predvojske delavce. Kakšnega pomena je kmetijstvo za nas, ni treba se opisati; saj vsak sam vidi in občuti na lastni koži. Malomarnost bi bila, ako bi zanemarjali tega vprašanja. Vsek posestnik kmetovalcev mora dandanes skušati več in boljše blago pridelati; to doseže z razumnim in intenzivnim obdelovanjem svoje kmetije, za kar pa rabi delavcev. Na tisoče naših kmečkih fantov je na bojnem polju, na stotine jih pride nazaj kot invalidi. Le te je pridržati in vzgojiti za kmečki stan; tem je treba vepiti zopet ljubezen do rodne grude, do kmečkega stanu in del. V vseh sosednjih kronovinah se trudijo doseči ta namen. Vojasvo in vlada podpira z denarjem in prehrano kmetijske invalide šole in tečaje, uvidevajoč važnost kmetijskega vprašanja. Kako je pa pri nas na Kranjskem v tem oziru?

Imamo invalidno šolo, ali za obrtnike; za kmečke sinove pa ni preskrbljeno. Deželni odbor je dal na razpolago svojo kmetijsko šolo, učna sredstva in pripomočke, kakor tudi učne moči; vse je že pripravljeno za prirejanje kmetijskih invalidnih tečajev, a stvar se je ustavila pred vprašanjem prehrane. Izključeno je, da bi zavod sam zamogel prehraniti invalide tečajnike. Tudi vojaški erar nima, kakor je menda že sporočil deželni komisiji za invalide, za približno 20 do 30 invalidov na Kranjskem, ki bi kot vojaiki obiskovali tečaje, potrebne hrane. Sedaj je še od naše vlade odvisno, jeli naša potrebna hrana za invalide - vojaike, ki so se žrtvovali za domovino. Ako ne bode, potem se tečaji ne morejo vršiti, in invalidi ostanejo naprej v bolnicah seveda pri vojaški hrani, kjer trati čas in zgrubavljajo ljubezen do dela, do kmečkega stanu. Pa vendar ne bode treba dreganja tudi v tej stvari od strani naših poslancev, da se preskrbi kmetijskim invalidnim tečajem ona živila, katerih ne morejo sama preskrbeti, iz vojaških skladišč, oziroma so invalidi v bolnicah na hrani. V ljubljanski obrtni invalidni šoli so invalidi na hrani in na stanovanju v vojaški bolnici. Lansko leto se je vršil invalidni tečaj z nemškimi učnimi jezikom v Koevju — hrano je dalo vojaštvo. To so gola fakta.

V.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba.

Maščevanje nad slovenskim narodnim vojakom.

(Interpelacija Jugoslovanskega kluba do domobranskega ministra, vložena 25. julija.)

V nekem koroskem nemškem listu je bral rezervni častnik učitelj Schiessl v neki polemiki proti pristašem jugoslovanske deklaracije tudi ime koroskega Slovenca iz Rožne doline Simona Cerneta, ki je služil pri njegovi stotniji (gorski strelski polk št. 1, 2. stotnija). Kri je zavrela nemško - nacionalnemu ljudskemu učitelju in častniku. Sklenil je takoj, maščevati se nad tem možem, ki je bil pri stotniji v velikem ugledu in trikrat odlikovan. Najprej ga je opoval pred vso stotnijo z najrazličnejšimi psovskami, med katerimi je opetovano rabil besedo veleizdajalec in ropar. Nato ga je dal aretirati ter odpeljati v spremstvu treh vajakov z nasajenimi bajoneti. Štirinajst dni ga je imel zaprtega in ga medtem večkrat poklical k sebi v stotnijsko pisarno, ter znal nad njim svojo jezo. Ubogi Cerneta je moral prenašati izbruhne besnosti divje nemške - nacionalne zverine molče ter je strašno trpel vsled ponižanja, katero je doživel s strani častnika.

Slovenec si je bil svest, da pri vojaških ob gonih proti Jugoslovonom, ki je bila uvedena od zgoraj, ni nobene pomoči za njega in da je popolnoma brez moči izročen sramotni samovolji svojega stotnijskega poveljnika, zato je sklenil, rešiti se svojega predpostavljeneza za vselej ter je izvršil samomor.

Preganjanje prožnega mojstra Škerjanca.

(Interpelacija poslanca dr. Rybafa in tovarišev do železniškega ministra, vložena dne 26. julija.)

V smislu odredbe c. kr. železniškega ministrstva z dne 14. marca 1918, št. 45.856/13 iz leta 1917, ki izreka, da je dovoljeno prenesti tekom vojnega časa iz vojaških ali političnih vzrokov iz ožega vojnega ozemlja v zaledje prestavljene uslužbenca na staro mesto, je zaprosil svoj čas iz Trsta v Dunajsko Novo mesto prestavljeni prožni mojster c. kr. južne železnice Ivan Škerjanc za svojo zopetno premetitev v Trst.

Z dopisom gradbenega ravnateljstva z dne 26. aprila 1918, št. 5/E 1918 na vzdrževalno sekcijo v Dunajskem Novem mestu se je prožnemu mojstru Škerjancu sporočilo, da more kompetirati za mesto prožnega mojstra v Ronkih, Gorici ali Krminu. Dasiravno ta ponudba ni odgovarjala željam Škerjanca, ker je bil zaprosil za zopetno premetitev v Trst, je izjavil na opetovano prigovarjanje svojih predpostavljnih, da je s ponudbo zadovoljen in je kompetiral za mesto v Gorici. Bil je tudi imenovan in mu je bilo naročeno, da mora takoj oditi tja. Škerjanc se je pripravil nato na premetitev, te dni pa mu je došlo obvestilo, da je bilo mesto v Gorici oddano drugemu in da mora on ostati na svojem dosedanem mestu.

Vsed tega postopanja ravnateljstva južne železnice se niso kršile samo intencije zgoraj omenjene ministerijske odredbe, marveč se je vršila naravnost smešna igra s Škerjancem. Z ozirom na to vprašajo podpisani, ali hoče Vaša ekscelencija delati na to, da se intencijam ministerke odredbe tudi s strani južne železnice ugodijo in da se za zlasti zadoščenje svoj čas popolnoma neupravičeno iz Trsta odstranjenemu prožnemu mojstru Škerjancu v tem smislu, da se zopet prestavi v Trst?

Po jugoslovanskih profesorih skupščinah.

Tekom zadnjih mesecev so se vršile skupščine »Društva slov. profesorjev« v Ljubljani (dne 2. junija), »Društva srednješolskih profesorjev« v Dalmaciji (30. jun.) in 7. julija »Društva hrvatskih srednješolskih profesorjev« v Zagrebu. Nekateri sklepi in ukrepi teh društev zanimajo tudi širšo jugoslovansko javnost.

Na glavni skupščini »Društva srednješolskih profesorjev« v Dalmaciji dne 30. junija se je sprejel predlog: »Ko bi bilo društvo politično, bi se takoj izjavilo za jugoslovansko deklaracijo, ker člani društva mislijo tako kakor narod, čigar deca vzgajajo; kakor narod, iz katerega so izšli. Ker pa društvo ni politično, moremo vseeno doprinesiti močnimi zgradbi SHS vzajemnosti na drug način ter predlagamo, naj se v višjih razredih naših osrednjih šol čitajo tudi slovenske knjige ter se predava tudi slovenska književnost.«

Ta sklep dalmatinskega društva je silno razveseljeval pojav, Dalmacija je bila do pred kratkim celo za Zagreb malone tujina, še bolj pa za Slovenijo; saj med našimi deželami in njo ni bilo nikakih prometnih zvez. Te vnanje opekre je sedaj premagala — ideja in je rodila tudi v dalmatinskih Hrvatih in Srbih željo, se bliže seznaniti s kulturnim razvojem slovenskega naroda. Dalmatinski sklep se lepo pridružuje odloku hrvatske banovinske vlade, ki je bil izdan že pred več leti, naj se v banovinskih srednjih šolah v višjih razredih uvažuje tudi slovenska književnost. Mi Slovenci pa imamo že v avstrijskem »organiz. načrtu za gimnazije« iz leta 1894 določbo, da se je pri slovenskem pouku ozirati na srbohrvaščino ter čitati v šoli neke srbohrvaške pisatelje.

To so lepi začetki in lepe odredbe. Seveda je treba tudi nadaljevanja in — izvrševanja. V to svrhu pa primanjkuje čisto slovskega časa, sposobnih in vmetih učiteljev ter prave volje pri oblastvih; ta zadnja manjka povsem. Za sedaj in v teh časih je najvažnejše, da smo Jugoslovani v vseh teh težnjah edini.

Zagrebski profesorjski skupščini priznava »Hrv. Njiva«, da sta jo letos dve točki dvignili »iznad doline solz za vsakdanji hleb ter jo vznemeli v razprave idejne in pedagoške«. Ena točka je bila debata o smeri lista za mladino »Omladina«, ki ga izdaje proforsko društvo, druga pa odgovor na politično frankovačko kleveto, ki jo

je v saboru proti profesorjem zalučal poslanec dr. A. Horvat. Proti očitkom dr. Horvata je skupščina sprejela sledečo resolucijo (ki je o njej »Slov. Narod« že poročal dne 16. julija):

»Hrvatski srednješolski profesorji, radeci za idejo narodnog jedinstva, svijesni su sebi kako svoje odgovornosti prema hrvatskomu narodu i jugoslavenskoj kulturi, tako i granica, što im ih nalažu pedagoški osjećaji i građanske dužnosti«. Hrvatski profesorji tu izjavljajo izrecno, da delajo za idejo narodnega jedinstva, ker vedo, da s tem najbolje služijo tudi hrvatskemu delu našega naroda in da je mogoča in potrebna le ena jugoslovanska kultura.

»Društvo slovenskih profesorjev« je na svoji skupščini izvolilo dosedanjega predsednika g. dr. Jakoba Žmavca iznova svojim predsednikom, izpolnilo »vrzeli« v odboru, nastale vsled smrti ali odpovedi ter konstatiralo, da je društvo z izdajanjem slovenskih srednješolskih knjig »že doslej izvršilo ogromno delo za prosveto našega naroda«. Tako je poročalo društveno poročilo o skupščini. Nič pa na pr. ni bilo slišati, da bi se bila na skupščini izpregovorila beseda o n. a. smrti obsojenih slovenskih čitankah ali o načinu, kako se pišejo nove. Ali se torej slovenska skupščina sme in more meriti s hrvatsko-srbskima skupščinama? Razliko je konstatiral komunik »Društva slov. profesorjev« samega o zagrebški skupščini (»Slov. Narod« dne 16. julija).

»Društvo slov. profesorjev« so prvotni njegovi ustanovitelji zasnovali s širokimi nacionalnimi in moralnimi tendencami. Potem društvu nah bi se v profesorstvu budil in gojil duh zanimanja za vse javno življenje; vsak profesor naj bi ne bil le separirano kolo uradne mehanike, ampak živ del pravega življenja, in sicer nositelj njegovih idealov. Nacionalne ideale naj bi gojil in čuval tudi takrat, kadar bi se v vsakdanjosti izgubljali drugi stanovi, ki nimajo opraviti z vzgojo mladine, tega temelja naše bodočnosti. Posebe naj bi profesorstvo polagoma odstranjalo težke posledice nerodne naše preteklosti, t. j. jugoslovansko razcepanost, ter pozitivno stavilo temelj za zgradbo jugoslovanskega edinstva. Naravno, da naj bi društvo poleg tega zasledovalo tudi konkretnije šolske in stanovske cilje. Prav je bilo, da se je društvo lotilo sistematičnega izdajanja slovenskih učnih knjig za srednje šole. Opravilo je s tem že pred vojno veliko delo, ki bo njegova trajna zasluga. Seveda za tako vnanje delo bi zadoščal tudi kak odbor ad hoc, če bi bil le prav delaven; gotovo pa je, da tako specielno delo ne more biti program tako rekoč edini program društva; ali mar naj društvo preneha, ko bodo šolske knjige spisane? Program društva mora biti splošnejša značaja in zasledovati cilje, ki so trajne važnosti. A »Društvo slov. profesorjev« je polagoma začelo prezirati tak pravi in globlji nacionalno - moralni poklic ter smatralo delo za šolske knjige za edino svojo nalogo.

Društvo je brž začetkom vojne razvezalo pogodbo z »Društvom hrv. srednješolskih profesorjev« v Zagrebu o skupnem glasilu banovinskih, dalmatinskih in slovenskih profesorjev. »Nastavni Vestnik«, ki je bil lepo število let njih skupni organ, in sicer z vnanjo motivacijo, ki nikakor ne drži ali pa bi držala za Dalmacijo enako kakor za Slovenijo. To je bil korak, ki je vsekakor malo v skladu z našim nacionalnim idealom, ki smo ga mnogi videli že pred vojno in ki je sedaj prevzel uprav vse, tudi najširše vrste naroda.

Pa zgodilo se je še nekaj, kar se ne da niti tako upravičevati, kakor se je upravičevalo prekinjenje zvez z »Nastavnim Vestnikom«. Bil sem od ustanovitve društva do 1912 v društvu tajnik. Indiferentnost (če ne nasprotje) do jugoslovanstva, ki se je čisto kazala v odboru, mi je bila povod, da sem odložil odborništvo. Ker sem pa poznal tradicijo društva od njegovega začetka, sem privolil v to, da ostanem odbornik - namestnik, a faktično se sej nisem udeleževal in torej v Društvu nisem bil prav nič več. Z vojno je prišla moja leča in moja konfincija. L. 1915. je Društvo imelo svojo skupščino. Pred to skupščino pride reprezentant društva k meni ter mi reče: »Vidiš, da v današnjih razmerah ne moreš biti v našem odboru. Kaj ne, da izjaviš, da izstopaš iz odbora?« Jaz sem odgovoril: »Naravno! Iz človekoljubja sem rešil gosпода skrbni ter seveda rad privolil ...

Društvo v vojnem času ni moglo delovati prav nič in bi ne bila Bog ve kaj škoda, če bi ga sploh — ne bilo. Gotovo ga pa moja eksistencija v njegovem obstanku l. 1915. ni ogrožala, če ga ni upropastila l. 1914. O društvenem imetku v oni dobi ni moglo biti niti govora; sicer se pa za srebričke značaj ne sme prodajati. Za prazen ni se je torej prodala zvestoba bojnega tovariša. Mene so vršli čez krov, le da rešijo deske svoje barke. Stvar je za mene o se b n o bila brez pomena, a pritična za našo nacionalno moralo, ki je tekem vojne doživela itak dovolj sunkov ...

Proti vrednosti nacionalne neomajnosti in popolne solidarnosti ne izdajo malenkostni upravičevalni razlogi prav nič, zlasti ne v velikih časih, ko ne gre za kake drobne betve milosti, ampak za — biti ali nebiti, za borbo, ki jo izdržuje vztrajnost močje.

O strahopetnosti v prvih treh vojnih letih so zadnji čas večkrat pisali češki listi. Dr. Friedjung, izza slovanskih veleizdajniških procesov znani nemški zgodovinar, je Čehom rekel, da so »strahopeten narod«, da se na dnu njih narave ipak skriva strahopetnost, češ, Čehi morejo sicer vzplniti, prirediti kravale, krvave in nekrvave demonstracije, radi opirajo, a do posledice opozicije ne pridejo; zato jim manjka moškega poguma. Proti takemu narodu pozna Friedjung le eno sigurno sredstvo: silno pest.

Češki publicist Sis zavrača ta očitek ter opozarja na »trde češke lobanje. Kljub temu ni dvoma, da so vse strahopetne imeli tudi Čehi. Poslanec Klofač more to iz lastnega izkustva dobro vedeti in on je na javnem shodu na Kraljevih Vinogradih v Pragi govoril o največjih strahopetnikih prvih treh vojnih let, o strahopetnikih, »ki so se od strahu tresli, če bi jim bilo treba se samo srečati z rodbino zaprtih mož«.

Čehi so nam Jugoslovonom vzor »statečnosti« in če njim Friedjung očita strahopetnost, kaj bi rekel o nas? Kakšno »peste« bi pomolil proti nam?

Vedno sem mislil: Če kateri stan, je dolžan uprav učiteljsko - proforski prav posebno čuvati svoja načela in trdno stati za »vero in domovino«, et si fractus illabatur mundus. Profesorsja najbolj kazi grešni oportunitizem.

Končno še eno opazko: Češki profesorji, ki so politično priznavajo k »Češki državopravni demokraciji«, tvorijo v njej posebno sekcijo in pripravljajo v njej med drugim tudi referat o službeni pragmatiki s političnega stališa in o persekucijah srednjega šolstva za vojne.

Dr. Fr. Hešič.

Pismo iz Trsta.

»Prihodnjič kaj bolj razveseljevega.« sem napisala koncem svojega zadnjega pisma in to obečanje moram danes izpolniti, kolikor se da.

Italijanem je bila slovenščina včasih bolj tuja nego kitajščina, a sedaj že pridno čitajo naše liste, tudi vaše ljubljanske

»Lavoratore« od srede se peča na primer z mojim pismom od 25. julija. Šali se ž njim, kakor se spodobi vedno in povsod pošaliti se nad tem, kar pride izpod peresa ženske roke. Naj se le šali, dejstva pa le ne more izpodbiti, da delujejo tržaški politični vodje vedno na migljaj »od zgoraj«. To smo dobro videli ob vsakem štrajku. Kakor trdim to, tako priznavam tudi pošteno, da se je »L.« vedel najodstojnejše ob priliki hrvatske opere. Njegove kritike so bile res objektivne in strokovne in jaz tudi nisem rekel v svojem dopisu, da je hotel »Lavoratore« našutnati Tržačane proti zagrebški operi in proti dr. Koroscu. Pisala sem pač »Te bi se bilo rado našutalo proti nam,« kakor sem slišala od italijanske strani, a s tem nisem mislila »Lavorator«, ampak takozvane patriote. To naj vzame »Lavoratore« pošteno na znanje, kakor mu pošteno priznavam jaz. Kritiku zagrebške opere v »L.« je bila pred očmi le umetnost in zgolj umetnost za to: čast, komur časti!

Nedavno je posetilo precejšnje število tržaških Slovencev okraj Št. Vid, ki nam je bil vsaj polovici posetnikov — tako neznani kakor kakšna španska vas. Dasi je v Št. Vidu že nad leto dni slovenski in nemški mestni otroški vrtec, odkril nam je ta kraj še le v zadnjem času g. V. Šček, svečenik pri Starem sv. Antonu. Spoznal je baš gospod Šček nevarnost, ki preti temu okraju, kjer biva toliko Slovencev, od preokupativnega nemštva ter začel delovati in dramiti, da paralizira nameravane nemške nakane. Po najlepšem delu mesta po ulici Massimiliana se dospe na grič, od koder se nudi krasen razgled na morje. Lepo lego ima tu gori nemška navtična šola, a še lepšo lego in lepše je poslopje naše slovenske šole. Da, to je slo hitro s šentvidsko šolo! 18. januarja 1918 je bil v ta namen sklican prvi setanek, a danes je že prekoračen 16. tisočak, poslopje za šolo že kupljeno, otroci že zapisani in sicer se je vpisalo za prvi razred 70, za drugi razred pa 57 učencev in učenek, a do pričetka šolskega leta se jih vpiše gotovo še več. Taki uspehi pa so strašno razsrdili Nemce, ki so ves okraj prepregli z mrežo svojih šol, — v katerih pa še ni otrok. Velike važnosti je naša šola za čas po vojni, ko se vrne delavstvo v razna industrijalna podjetja tu v bližini.

Rekla sem prej, da deluje v tem okraju nemški in slovenski otroški vrtec. Ogledali smo si poslopje, ki je urejeno vzorno in kar najmodernejše. Ni čuda: saj tudi stane celega četrtilijona! Zavod ima šest krasnih učilnic, od katerih se pa uporabljajo do sedaj le

štiri in sicer dve za slovenske in dve za nemške otroke. Kraj teh je značajna, svetla, prostorna telovadnica, umivalnica, kjer ima vsak otrok na svojem prostoru svojo skledo za umivanje, svojo brisačo, svojo ščetko in milo. Nadalje je prav tako lepa jedilnica, kopalnica, shramba, pralnica in kuhinja.

Vrtec, ki se je otvoril 14. maja 1917, ima 429 otrok in sicer 192 v slovenskem oddelku, 237 pa v nemškem. Skupna voditeljica je gđica. Marija Černigoi, učiteljice-vojnarice so pa štiri: dve Slovenki in dve Nemki. Število otrok, ki obiskujejo nemški oddelke, je sicer večje, a k temu je pripomogla nezavednost naših ljudi, ki pošiljajo svoje slovenske otroke rajši v ponemčevalnico, kjer gotovo ne bodo imeli onih uspehov, katere imajo otroci, ki imajo prvi pouk v svojem materinem jeziku. Seveda ne morejo biti taki uspehi na ugled vrta, ki je tako na sruči gđici voditeljici. Sedaj, ko je zagotovljena tu gori tudi ljudska slovenska šola, naj bi se vendar spametovali naši ljudje in pošiljali svoje otroke v slovenski vrt in slovensko šolo.

Mar. B.

Dogodki na zapadu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 6. avgusta. (Kor. ur.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Ruprecht. Živahno izvidno delovanje zlasti v odseku Ancre in Avre ter južno od Montdidiera. Zvečer večkrat oživljajo se streljanje. Württemberganci so zavajali danes zjutraj severno od Somme prednje črte Angležev na obeh straneh ceste Bray-Corbie ter vjele kakih sto mož. — Skupina nemškega cesarjeva. Po brezuspešnih delnih sunkih je prešel sovražnik večkrat z močnejšimi silami v napad proti odseku Vesle na obeh straneh Braisna in severno od Joncherya. Iz majhnih kosov gozdov na severnem bregu reke v katerih se je mimogrede ustalil, smo ga vrgli v protisunko zopet nazaj. Nekaj sto vjetnikov je ostalo pri tem v naših rokah. V ostalem se je zlo-mil sovražnik napad še predno je došel do Vesle v ognju naše artiljerije in naših streljanih pušk. Poročnik Udet je dosegel svojo 44. poročnik Bolle svojo 23. zmago v zraku. — v. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 6. avgusta. (Kor. ur.) Iz fronte ničesar novega.

Mesti Corbie in Bray sur Somme ležita ob Sommi. prvo od Amiens proti vzhodu oddaljeno 15. drugo pa 30 km. Pri Corbie se Ancre izliva v Sommo. Cesta, o kateri govori današnje poročilo, veže mesto Amiens z mestom Péronne, ki leži 15 km še bolj proti vzhodu ob isti veliki reki. — Mesto Braisne leži v sredini reke Soissons - Fismes, vas Jonchery pa ob koncu prve tretjine črte Fismes - Reims. Vsi pravkar imenovani kraji leže ob reki Vesle, hkrati pa tudi ob železnici in ob veliki cesti Soissons-Reims. Pomembno je, da se je nasprotniku ponekod posrečilo, prestopiti reko Vesle in se začasno ustaviti na njenem severnem bregu. Mogoče mu je bilo to zlasti tam, kjer sega gozdovje tik do reke struge, vsled česar je mogel prikriti svoj prehod na breg, ki ga sedaj obvladujejo Nemci.

Berolin, 3. avgusta. Wolffov urad poročila: Odrivanje od sovražnika je tega popoldneva presenetilo. Naše gibanje se je izvršilo popolnoma nemoteno od sovražnika, ki se je upal slediti le z največjo previdnostjo in deloma pošiljajoč za nami močne sile, pri čemer so utrpeli njegove čete v našem uspešnem ognju streljanih pušk močne izgube. Boji v predpolju so se razširili ter smo kljub živahnemu odporu v Champagni napredovali na fronti 5 km. Pri tem smo vjeli 100 mož, med njimi 2 častnika, ter pripadajo vjetniki dvema francoskima divizijama.

Berolin, 4. avgusta. Svoje na zapadnem bregu Ancre stoječe postojanke na obeh straneh Alberta smo umaknili neopazeno od sovražnika in brez njegovega pritiska. Angleško brezčeno poročilo z dne 4. avgusta ob 2. popoldneva skuša sicer tudi tu pripisati uspeh angleškemu orožju ter pravi, da so angleške čete našle v zapuščeni jarkih mnogo mrtvih. Tudi to poročilo je, kakor zadnji čas mnoga druga poročila, popolnoma izmišljeno.

Berolin, 5. avgusta. Na novi fronti ob Aisni so nudili korakajoči oddelki in kolone sovražnih vozov našim baterijam in bojnim letalcem zopet dobre cilje. V bojih v predpolju smo vjeli zopet več sovražnikov.

Bern, 6. avgusta. (Kor. ur.) Pariski listi poročajo, da bombardirajo Nemci že od 15. julija Chalons sur Marne. Mesto je tudi trpelo. Fismes gori.

Berolin, 6. avgusta. Do 3. avgusta so postavili sovražniki na bojni fronti med Aisno in Marno v boji 47 francoskih, 8 angleških in 2 italijanskih divizij, skupaj 57 divizij, to je polovica francoske armade. Angleška bojnica fronta se je pomaknila za velik kos proti jugu.

Bern, 6. avgusta. »Temps« govori o vojaškem položaju in sicer z zelo velikim zaupanjem, vendar pa ne s takim zmago-slavjem, kakor drugi listi. List piše med drugim: Naši uspehi bi bili večji, če bi bili mogli dne 18. julija prebiti nemško fronto južno od Soissons. Ne smemo pozabiti, da je zadel Mangin ob dve armadi in da ni imel zadosti sil, da bi jih vrgel nazaj.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

4. avgusta. Na bojni fronti je položaj neizpremenjen. Iz poka noči ni poročati o nobenem dogodku.

4. avgusta zvečer. Čez dan smo dospeli do Vesle na več točkah vzhodno od Fismes. Sovražne poslednje čete so se živahno upirale zlasti med Mulzotom in Chatignyem. Lahkim četam se je kljub temu posrečilo ustaliti se na raznih točkah severnega brega. Fismes je v naših rokah. Severo - vzhodno od Reimsa smo napredovali do vasi Neuville. Na levem bregu Avre med Castelom in Mesnil St. Georgesom smo prisilili Nemce, da so opustili del svojih pozicij, ki jih vsled našega prodiranja dne 27. julija niso mogli več držati. Zasedli smo Brethes, vdrl v Hagricourt ter prodrl do zapadnega roba

Courtemancha. Vjeli smo mnogo sovražnikov.

5. avgusta popoldne. Z bojne fronte ni poročati o kakih podrobnostih. Lahke francoske sile, ki so prekorale Veslo so zadele povsod na nemški odpor.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

3. avgusta zvečer. Uspehi naših patrulj v odseku Albert trajajo. Držimo večji del ozemlja, ki ga je imel sovražnik prej zapadno od Ancre zasedeno. Močne izvidne oddelke smo jugo - vzhodno od Hebuterna popolnoma zavrnili.

4. avgusta zjutraj. Naše patrulje so dospole do Ancre med Dernancourt in Hamelom ter so na tej črti v stiku s sovražnikom.

4. avgusta. Pregnali smo sovražni patruljski oddelke južno od Arrasa. Naše patrulje v odseku La Bassée so vjele nekaj sovražnikov. Naša letala so vrgla čez dan 5 ton bomb ter zbila 7 sovražnih letal. Zvečer je bilo 5 ton bomb vrženih na postaje Fives in Steenwerck. Tri lastna letala pogrešamo.

6. avgusta popoldne. Napredovali smo s svojimi pozicijami ob gozdu Placaut vzhodno od Robecqua.

AMERISKO URADNO POROČILO.

3. avgusta. Pogнали smo sovražnika zmedenega preko črte ob Vesli. Od 18. julija smo vjeli 8400 mož in vplenili 133 topov.

4. avgusta. Zavzeli smo Fismes ter zasedli v tem odseku južni breg Vesle.

5. avgusta. Na fronti ob Vesli živahno artiljerijsko delovanje. Tekom 3. avgusta so zbili naši letalci 4 sovražna letala.

Gospodarska vojna entente.

Bern, 5. avgusta. Balfour je izjavil v poslanski zbornici, da angleška vlada še ni stopila v stik s predsednikom Wilsonom zaradi pariških gospodarskih resolucij. Vsekakor se gospodarska skupnost ne bo izvršila brez privoljenja in udeležbe Zedinjenih držav. Bonar Law je ob enem izjavil, da je prišlo na angleški državni konferenci samo do sporazuma, glede temeljnih principov. Izvedba imperijalne varstvenocarinske politike se more izvršiti šele po vojni.

Dva angleška rušilca potopljena.

London, 5. avgusta. (Kor. ur.) Dva angleška torpedna rušilca sta bila dne 2. avgusta potopljena od sovražnih min, 97 mož je poginilo.

Nemški podmorski čoln pred Ameriko.

Washington, 5. avgusta. (Kor. ur.) Reuter poroča, da je neki nemški podmorski čoln potopil 100 milj od obale Virginija ameriški transportni parnik. 30 preostalih je bilo pripeljanih na obal.

Angleški transportni parnik potopljen.

London, 5. avgusta. (Kor. ur.) Angleška admiraliteta poroča: Domov se vračajoči transportni parnik »Vanilda« je bil dne 3. avgusta torpediran in se je potopil. 123 mož pogrešajo.

Amsterdam, 5. avgusta. (Kor. ur.)

Reuter poroča k potopitvi »Vanilde«: Ladja je imela na krovu 600 bolnih in ranjenih. Od teh je bilo v soboto pripeljanih 550. Oba angleška rušilca, ki sta spremljala ladjo, sta metala povodne bombe. Noč je bila temna, morje vinaro. Torpedo je zadel ladjo blizu strojnice.

Revizija ententnih vojnih ciljev?

London, 6. avgusta. Zastopnik delavcev v vojnem kabinetu Barnes je izjavil v nekem govoru, da bi bil pripravljen sprejeti Nemčijo v zvezo narodov, ker bi pomnilo samo povratek v stare nevarnosti, če bi se Nemčija izključila iz te zveze. Zavzemal se je za konferenco zaveznikov v Haagu, katere pa naj se ne udeležijo samo vlade, marveč tudi narodi, zastopniki organiziranega delavstva, cerkve, trgovine in drugih panog, ki prihajajo v poštev pri gospodarskem programu entente. Na tej konferenci bi mogle vlade revidirati svoje mirovne cilje. Lahko bi se ustvarilo sodišče, ki naj uredi spore, ki se dajo sodnim potom urediti ter naj se ustanovi tudi preiskovalna komisija, ki naj se bavi s podlagami delne demobilizacije s praktičnega stališča z ozirom na dolgotrajno mejo na obsežnost dominonov in na premoženjsko stanje prebivalstva. Končno bi se mogla postaviti tudi komisija, ki naj bi preiskala na podlagi narodnostne enotnosti možnosti teritorialne zaokrožitve.

Pratorja, 5. avgusta. (Kor. ur.)

Prvi minister Botta pravi v oklicu na prebivalstvo južnoafriške unije: Imamo jasen dokaz, da bi bil mir brez zmage usodepen in da bi imel za posledico samo novo še strašnejšo vojno.

London, 6. avgusta. (Kor. ur.)

Reuter poroča iz Washingtona: Vojna predloga, glasom katere se razširja vojaška službena dolžnost od 18. do 45. leta, je sedaj predložena obeh zbornicam kongresa ter je bila izročena komisiji za vojaške zadeve. Zakonski načrt poblešča predsednika, da sme vpoklicati vse moške, ki pridejo v poštev za vojaško službo, kakor se mu zdi to potrebno. Vodilni člani kongresa upajo, da bo predloga sprejeta še pred 1. septembrom. Vojni tajnik je izražal, da se z novim zakonom zviša število za vojno službo obvezanih za 2 milijona 398.000 mož.

Z italijanske fronte.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. avgusta. (Kor. ur.) Ničesar novega. — Šef gen. štaba.

Italijanska ofenziva na Tirolskem. Po »Zürcher Tages - Anzeigerju« poročajo listi, da pripravljata italijansko armadno vodstvo novo ofenzivo na Tirolskem v glavnem na zapadnem delu, da bi po tej cesti dospela italijanska armada do Bolcana in Tridenta.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

5. avgusta. Na grebenu Dosso alto, južno Naga, smo vjeli še dva oficirja in nekaj moštva. Poskusi sovražnih oddelkov, da bi napadli naše pozicije na hribu Cornu, v Vallarsi in v dolini Rio freddo, so se izjalovili v našem ognju. Nekaj vjetnikov je ostalo v naših rokah. Na Cornonu je bil napad znanih sovražnih oddelkov krvavo odbit. Ob spodnji Pjavi so naše baterije učinkovito pobijale ljudi sovražni artiljerijski ogenj.

6. avgusta. Na asijski visoki planoti in ob Grappi kakor tudi ob spodnji

Pjavi je bilo delovanje sovražne artiljerije nekoliko živahnije. Naše baterije so odgovarjale sovražnim baterijam točno in učinkovito. Zadele so važna sovražna središča in so raztrgale neko municionsko zalogo ob spodnji Pjavi. Angleški in naši oddelki so vzemirali na polzevodovanih sovražne črte na asijski visoki planoti. Z otkov na Pjavi so pripeljele izvidne patrulje nekaj vjetnikov. Vremenske razmere so pospeševale značne operacije. Šest sovražnih aparatov in priveznih zrakoplovov so strelili naši in zavezniški letalci.

Konec boljševikov.

Praške »Lidové Noviny« z dne 4. avgusta pritožujejo pozornost vzbujajoč članek o koncu boljševskega režima. List pravi:

Zalosten je konec boljševskega socializma. Izdali so vse moralne in demokracijske temelje in zaprili tudi edine nazore, ki jih niso izdali. — marksistične nazore. Dosegli so v cinizmu in nasilstvu najhujše tirane, o katerih govori zgodovina, in uveljavili so grozovlado, ki jo gre primerjati samo z vlado najbolj krvavih carjev. Zavzemali so se za demokratizem ter so v njegovem imenu prišli do moči, v resnici pa so uveljavili despotizem malenkostne skupine, proti vsemu ostalemu ljudstvu, despotizem, osnovan samo na nasilju. Končali so vojno z zunanjimi sovražniki, poslušajoč se odpora ruskega naroda proti daljšemu prelivanju krvi, da so proglasili nato občni teror in ubijanje vseh, ki bi se drznili misliti drugače, kakor to potrebujejo rdeči uzurpatorji. Obljube, da bo nemško in avstrijsko delavstvo končalo vojno z revolucijo, so zapeljale ruski narod, da se je udal zunanjemu sovražniku ter si nakopal državljansko vojno in lakoto. Za vse to so odskodovali ruski narod s proglasitvijo vlade proletariata in z okroiranjem svojih utopičnih načel, ki ne morejo služiti kot podlaga novega socialnega reda, marveč morejo samo stopnjevat razpad ter izročiti ruski narod strojnim puškam in gladi. Marksistični socialni radikalizem posledno skupino izveden, se je izkazal ne samo kot utopija, marveč tudi kot nevaren sovražnik demokratizma in kot najusodnejša reakcija proti novodobnemu napredku pravstvenemu, kulturnemu in gospodarskemu. Ni se čuditi, če ruski reakcionariji dvigajo smelo glave in če upajo, da bo uničen ves sad revolucije in da monarhija končno zmaga. Ljudstvo vidi, da je vlada proletariata, kakor se nazivlja boljševsko tiranstvo, v sramotu ruskemu proletariatu, hujša kakor najbolj despotično carstvo in da pri neizobraženosti širokih ruskih mas ni izključen preobrat od leve pa do desne. Ne samo Rusija je bila za dolgo dobo umučena, tudi demokracija misel je doživela v Rusiji občutno škodo, najhujše pa je zadet socializem, ki ni bil pravzaprav nič odgovoren za boljševske avanture. V zunanji politiki je ruska proletarska vlada koristila nemškemu aneksionizmu, doma pa je podprla reakcionarstvo. Vojne ni skrajšala, narobe, posledice boljševskega pacifizma so omajale pacifično gibanje v vseh vojskujocih se državah; proletarijat, v katerega imenu vladajo boljševiki, gine v meščanski vojni od gladi in se organizira, kjer mu je dana priložnost — proti svojim socialnim osvoboditeljem.

Tak je konec marksistične socialne revolucije in vlade proletariata. Namesto tiranstva, aristokracije ali kapitala, ali kake druge skupine ki vlada v imenu reda, božje milosti, patriotizma in podobnih lepih gesel, je stopilo tiranstvo nekaterih avanturistov, ki so znali za trenutke spejati na led vojake in delavce, želeče si miru. Ni zavladala demokracija, to je vlada vseh, temveč zavladala je zopet naš silni režim malega odstotka nad vsem ostalim ljudstvom. Volitve v konstituantno so boljševiki sami izvedli po volilnem sistemu, ki so ga sami določili. Toda če ljudstvo nazvlic temu ni volilo tako, kakor so hoteli, so razgnali njega zastopnike, izvoljene na podlagi najsplošnejše volilne pravice z bajonetom, in uvajajo sedaj glasovno pravico omejeno in zaklavalirano tako, da se more meriti s tem boljševskim oktrojem edino le še madžarski volilni sistem. Obiljubljali so svobodo, enakopravnost in bratstvo, komaj pa so dospeli do vlade, so pričeli s krvavo persekucijo vseh, ki niso bili njih pristajali in najbolj proti delavstvu in poljedelstvu, ki ni hotelo brezopojno poslušati njih ukazov. Samo v Avstriji za časa vlade vojnega nadzorstvenega urada je bila svoboda tiska takšna, kakor so jo uvedli boljševiki. Junaki ruskega socializma Krapotkin, Plehanov ter vsi slavni pionirji socializma so bili in so v ruski socialistični republiki velezidajniki in proskribirani ter ne vedo ne za dan ne za uro kdaj se bo z njim zgodilo enako kakor z ruskim varjem. Kdor ni boljševik — a število boljševikov se od dne do dne krči — proti-revolucionarni zločinec, ta ni državljan in človek, pa naj bo tudi najubožnejši proletarjec, ter je brez prava in brez obrambe ter izročen vsakemu nasilju rdeče garde. Tudi najbolj krvavi despoti so se osvetili samo na onih, ki so se jim upirali, tu pa kuznujejo vse z vso rodbino tudi če se uprejo le boljševiški volilni dolžnosti. Takrat bodo tudi žene in otroke takega od-pornika streljali. Boljševiška vlada proletariata je v poslednjih dneh in tropa demagogov, kateri so povzročili to gibanje gineva brez sledu. Demokracija, katero so hoteli uničiti, izhaja iz boja kot zmagaalka, in nevarnost nove samovlade provzročena od boljševikov, je odstranjena. Napredek se v takih preobratih vsekakor izvrši, toda stoletnega napredka ni preskočil nikdar in ne preskoči tudi v nobeni revoluciji, ker se v nobeni revoluciji ne morejo vršiti tak čudeži. Najnaprednejše in vsestransko najbolj inteligentno delavstvo na svetu angleško, ameriško, francosko ne vsiljuje v vlado proletariata, zahteva na dosledno izvajanje demokratizma ter odklanja boljševiški nastop na demokracijo kot nekaj zničilnega. Nemško delavstvo, najbolj organizirano ter vzgojeno v najdoslednejšem marksizmu, se bojuje za ideale svoje vlade, v kateri, kakor znano, ni proletariata. Z boljševizmom ustanovljen po nemški teoriji soglašajo nemški socialisti samo za Rusijo. Neizrelo in vrh tega neorganizirano rusko delavstvo ter majhno število poljedelstva so mogli voditi za chimero vlade proletariata samo omejeni fanatiki, samo avanturisti brez čuta moralne odgovornosti in temne eksistence, ki se po-kažejo pri vsakem prevratu. Zalostno je bilo videti, kako lahko delo so imeli in kruta obtožba carizma je dejstvo, kako nezavzeto je ostalo rusko ljudstvo pod njegovim žezlom. Delavci in vojski so si dali

obljubljati najhujše nemožnosti in šele najkrušeje izkušnje, ki so zadele. ravno proletarijat, so zlomile njih vero v boljševiške čudeže. Ne samo absolutizem in reakcija, marveč tudi marksistični radikalizem potrebuje nerazodnih in lahkovernih mas ter vere v čudeže. Ljudstvo hiti k ljudovladi, k svobodi narodov, k ravnopravnosti in k onemogočenju, da bi se izkoristil človek od človeka ali narod od naroda. Boljševiki so izvedli grozovlado manjšine proti večini, razušili so politično enakost, pribrano potom resolucije, dvignili so nasilje in terorizem. Je to tudi socializem, toda reakcionarski in ne ljudski socializem. Je to analogija nasilnega absolutizma.

Murmanska fronta.

Ententa v Arhangelsku.

Basel, 6. avgusta. »Havas« poroča iz Arhangelska: Arhangelski sovjeti so bili strogoljavljeni. Nove oblasti v mestu so poklale entente čete na pomoč, da napravijo red. Entente čete so zasedle Arhangelsk brez izgub. V mestu vlada mir.

London, 6. avgusta. (Kor. ur.) Uradno se poroča: Vojske in mornariške sile zaveznikov so bile ob sodelovanju ruskega prebivalstva dne 2. avgusta v Arhangelsku izkrcane. Prebivalstvo jih je z velikim navdušenjem sprejelo.

Moskva, 5. avgusta. (Kor. ur.) Uradno se razglša, da so Angleži zasedli Arhangelsk. Vojni minister Trocki objavila ob tej priliki ukaz, ki pravi: Okolnosti, pod katerimi so zapustili začasno Arhangelsk, dokazujejo, da nekateri zastopniki krajevni sovjetov nikakor nimajo onih sposobnosti, ki so neobhodno potrebne za take funkcije na uradnih mestih, namreč energije in odločnosti. Zopet se je izkazalo, da imamo zastopnike sovjetov, ki ob prvi nevarnosti zbeže ter mislijo, da je rešitev lastnega življenja njih poglavna naloga. Ti subjekti nimajo ničesar skupnega z revolucijo. Vsak zastopnik sovjetov, ki zapusti svoje mesto, ne da bi bil storil vse kar je treba za obrambo, je zločinec, ki ga je kaznovati s smrtjo. Ukazujem, da se takoj aretirajo vsi oni člani sovjeta iz Arhangelska, ki jih je smatrati po zanesljivem materijalu kot dezertirje in da jih je kot take oddati revolucionarnemu tribunalu.

Moskva, 6. avgusta. (Kor. ur.) »Izvestija« poročajo, da je bilo večeraj v Arhangelsku aretiranih nekaj oddelčnih zastopnikov angleške in francoske buržoazije. V zvezi s prodiranjem Angležev in Francozov v murmanskem ozemlju so bili večeraj aretirani tudi nekateri francoski in srbski častniki, katerih delovanje se je zdelo sovjetski vladi sumljivo.

Češko - Slovaška fronta.

Helsingfors, 5. avgusta. Češko-slovaške čete prodirajo v dvojni smeri. Del češko - slovaških čet prodira proti Caricinu ter se skuša združiti s kozakiškimi četami pod Dutovom; drugi večji del pa prodira proti Kasanji in Nižnemu Novgorodu. Položaj boljševikov je skrajno kritičen.

Bern, 5. avgusta. (Kor. ur.) Glasom poročila »Progres d' Lyon« iz Pekinga je sklenila kitajska vlada poslati prvi kontingent kitajskih čet v Vladivostok. Z meje se poroča, da je bila armada Semenova poražena ter da se je morala umakniti nekaj milj pred kitajsko mejo.

Curth, 6. avgusta. »Pravda« poroča, da je francoska vlada izplačala Čeho-Slovakom 11 milijonov, angleška vlada pa 3.600.000 rubljev. Prvi rok treh milijonov je bil izplačan tajniku moskovske akcije Sipa, 1 milijon je dobil podpredsednik češko - slovaškega narodnega sveta Cermak, ki so ga med tem boljševiki aretirali. Od prvega dneva protirevolucije dobivajo češko - slovaški vojski mesečno po 200 rubljev. Baje je prof. Masaryk v zvezi s to veliko podporo Čeho - Slovakom.

Bern, 6. avgusta. Profesor Masaryk je ruskemu ministru Čičerinu brzojavil, da protestira proti trditvi, da so se Čeho-Slovaki pridružili protirevolucionarnemu gibanju. Kot predsednik češko - slovaškega narodnega sveta je prepovedal vsem češko - slovaškim polkom vmešavati se v ruske zadeve. On bi se ne protivil zahtevi po razoroženju češko - slovaških čet, če bi te čete dobile prost odhod iz Rusije na Francosko.

Moskva, 6. avgusta. (Kor. ur.) Poročilo Trockega pravi, da oddelki poslani proti Čeho - Slovakom skrajno počasi prodirajo. Vsled nedelavnosti in odpornosti protirevolucionarnega dela železničarjev in sabotaže grozi sovjetom nevarnost. Časopisni komisar je odredil, da je v vseh mestih ustavi meščansko časopisje. V Omsku se zbližajo oddelki ruski strankarski voditelji ter bo Omsk začasno političen centrum za vso Rusijo.

Moskva, 5. avgusta. Iz Ufe poročajo, da je prišlo v pogajanjih med komitejem članov ustavodajnega zbora in zastopniki sibirske vlade v Samari do načelnega sporazuma. V kratkem se bo vršila skupna seja članov ustavodajnega zbora v Samari in raznih sibirskih mest.

Ženeva, 6. avgusta. Pariški časopisi poročajo, da so priviležili, ki jih je morala dati ententa Japonski za njen nastop v Sibiriji zelo veliki. Priznati se je morala pravica prostega priseljevanja v Ameriko in pravica industrijalne izrabe kitajskih pokrajin ob obali in Mandžurije ter odstranitev vseh utesitev za pošiljanje surovin na Japonsko.

Kodani, 6. avgusta. Odkrili so kakor poroča »Pravda« novo nevarno in zelo razširjeno zaroto, ki ima namen proglasiti zopet carstvo. Na čelu zarote stoji baie v Jaroslavlju general Mordehalov, v Astrahanu pa general Birkankov. Revolucionarni tribunal se je proglasil v permanentni. Pričakovati je izrednih izprememb.

Kodani, 6. avgusta. »Naš Vjek« pravi, da je tadeo boljševikov neizogiben in da se razmotriva uvedba carstva pod velikim knezom Nikolaevičem. To bi pomenilo najhujšo reakcijo in konec ruskega osvobodilnega gibanja.

Moskva, 1. avgusta. Glasom poročila iz Penze pritožujejo sibirski listi noto sibirske vlade ententnim zastopnikom z dne 5. julija, v kateri provizorična sibirska vlada svečano proglša, da je skupaj s sibirsko dugo odgovorna za usodo Sibirije, da si hoče varovati popolno svobodo in neodvisnost v svojih odnoših napram zunanjim državam in da odslej nobena druga oblast

poleg sibirske vlade na teritoriju Sibirije ne more delovati ali pa prevzemati v imenu Sibirije obveznosti.

Berolin, 5. avgusta. Iz Moskve poročajo, da je veliki knez Mihael izdal manifest, v katerem pravi, da bo napravil red v Sibiriji. Okrog njega se zbira cela vrsta monarhistov. Prebivalstvo mu je sovražno.

Berolin, 5. avgusta. Moskovski listi poročajo iz Odese, da se vrše med nemškimi armadnim poveljstvom in kijevsko vlado pogajanja zaradi izročitve dela črnomoškega brodomja Ukrajini.

Naslednik von Eichhorna.

Kijev, 5. avgusta. Naslednik gfm. von Eichhorna generalobrst grof Kirchbach je dospel večeraj v Kijev in je prevzel poveljstvo.

Ljening pri Helfferichu.

Berolin, 5. avgusta. Glasom moskovske brzojavke »Berliner Tageblatt« je obiskal Ljening nemškega poslanika dr. Helffericha ter je imel z njim daljši razgovor.

Politične vesti.

Novomeška občina je v zadnji svoji seji 1. avgusta t. l. enoglasno odklonila nesramno izzvalne Lampe-Peganove pozive s sledečo motivacijo: »Ker so vsi prečitani dopisi g. namestnika deželnega glavarja dr. Lampeta političnega značaja in vsebine in nima deželni odbor, kar zadeva politične stvari, nobene pravice dajati občinam nakazov, nadalje, ker je mestni odbor v Novem mestu najmanj toliko lojalni in patriotični kot večina članov deželnega odbora, se pozivi deželnega odbora odklonijo.

Občinski odbor občine St. Lambert je v svoji seji dne 4. avgusta 1918 sprejel sklep, da vztraja neomajno na stališču državnopravne deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 ter da odklanja vsako drugo stališče, pa naj se mu predlaga od katerekoli strani. Ta sklep občinskega odbora v St. Lambertu je bil storjen v pravovredni seji občinskega odbora ter so podpisali to izjavo vsi navzoči odborniki, edino župan Jožef Čebela iz Sent Lamberta se je protivil temu sklepu, pa na naznanil občinskemu odboru, ali si stira ta sklep, vendar se domneva, da sklepa ni naznanil deželnemu odboru.

Občinski odbor v Kovorju je v svoji zadnji seji zopet potrdil svoje neomajno vztrajanje pri majniški deklaraciji ter izvolil knezoškofa dr. A. B. Jegliča za svojega častnega občana.

Volitve v »Katoliško tiskovno društvo«. Na večerajšnjem občnem zboru je prodrl pri volitvah v novi odbor z veliko večino kompromisna lista prelata Kalana. Pristaji dr. Susteršiča in dr. Lampeta so imeli komaj tretjino glasov. V novem odboru so med drugimi: dr. Izidor Cankar, župnik Fr. Finžgar, prelat Andrej Kalan, dekan Koblar, prof. dr. Ušeničnik. Člani KTD. so lahko samo duhovniki.

Proti septemborskemu zasedanju parlamenta. »Reichspost« poroča, da se je vršilo pri zadnji konferenci zastopnikov Češkega svaza Stanečka in Tursarja z ministrskim predsednikom baronom Hussarekom posvetovanje o ustavnih reformi ter da je baron Hussarek pri teh posvetovanjih rabil za podlago elaborat poslanca prof. dr. Redlicha in dvornega svetnika Lamascha. Hummerjeva korespondenca »Polit. Tagbuch« piše k temu: Dyorni svetnik Lamasch je v kontaktu s Čehi, tako da mora sedanje sodelovanje dvornega svetnika Lamascha pri ustavnih vprašanjih vzbuditi med nemškimi nacionalci veliko nezaupanje. »Politische Tagbuch« izražajo tudi skrb, da bi utegnil baron Hussarek v zmislu svojega gesla »pravničnost za vse« ponuditi Čehom kompenzacije za ustanovitev trutnovskega okrožnega sodišča v narodnostnih koncesijah. Vse te vesti »Reichspost« in »Politische Tagbuch« niso drugega, kakor politično zastupljenje, ki nima prav noben

== Bivši minister Prašek o Hussareku. Na shodu v Nymburku je govoril bivši minister, poslanec Prašek, o ustanovitvi okrožnega sodišča v Trutnovu in rekel med drugim: Ako so bili Čehi kos Clam-Martiniu in Seidlerju, bodo kos tudi Hussareku, ki je začel na Luflovu in Wolffovu povelje za delitvijo Češke, komaj je preteklo 24 ur po njegovem govoru o pravičnosti vsem narodom. Gospodje Clam, Seidler, Hussarek pa so med zadnjimi, ki bodo odločevali o usodi češkega naroda. Češkemu narodu se ni treba zanašati na entente, zanaša se edino na svojo lastno moč.

== Napetost med Lloyd Georgom in Sonnino. »Neueste Zür. Nachrichten« poročajo iz dobro podučenega vira, da je Lloyd George jako ozlovoljen, ker Sonnino ne odobri velikosrbskih jugoslovanskih načrtov, iz Londona prežiranih. List pravi, da je Sonnino šele na pritisk Lloyd Georgea odtegnil poročilo o italijanskem protestu proti srbsko-jugoslovanskemu dnevu.

== Obtožba romunskih ministrov. Glede nastopa obtožnice poročajo, da je samo bivši ministrski predsednik Bratianu prevzel obtožnico in prejemil potrdilo policijskemu uradniku. Vsi ostali ministri so se dali zatajiti. Obtožnica se jim je pripeljala na vrata njih stanovanj. V inozemstvu nahajajočim ministrom se razglasa obtožnica v uradnem listu.

== Take Jonescu v Parizu. Cuih, 5. avgusta. Bivši romunski minister Take Jonescu je imel razgovor s predsednikom francoske republike Poincaréjem, zunanjim ministrom Pichonom in ministrskim predsednikom Clemenceaum. V Londonu bo konferiral z Lloyd Georgom in Balfourom. Tem konferencam se pripisuje velik pomen.

== Konec vojne spomladi 1919? Basel, 5. avgusta. Renaudet pravi v »Humanité«, da ima francoski narod pravico izvedeti, na kaj opira vlada svoje zagotovilo, da bo prinesla pomlad 1919, odločilen preokret. Bila bi velika napaka, če bi se vzbujala taka upanja samo, da se potlačijo nezadovoljnost zaradi vpoklica osemnaestletnih.

== Finska. Monarhistična večina hoče trdno zastopati svoje stališče. Izmed 24 članov mladofinske stranke jih je prešlo 20 k monarhistični stranki. Sedanjih ententnih zastopnikov objavlja protest proti obdolžitvi, da agitirajo za republiko. Njih države kot prvoročnice za samoodločbo narodov žele nasprotno, da določijo Finsko svojo usodo konstitucionalnim putem. Finska živilska zadruga je sklenila ustanoviti svojo podružnico v Berlinu.

== Državna oblika Litevske. Med nemško vlado in zastopniki Litevske se vrše pogajanja glede bodoče državne oblike za Litevsko. V Vilni se je bil zbral državni svet, ki ga na Nemčijo noče priznati, ter je izvolil za kralja vojvodo Uracha. Nemčija pravi, da je izvolitev proti Brest Litovskemu miru, ker se je baje izvršila brez sodelovanja ljudstva.

Mariborsko pismo.

(Od našega dopisnika.)

V Mariboru, 6. avgusta.

Naša slovenska deca. Malo je slovenskih otrok, ki bi se dnevno nasedli. Zato smo pričeli s svojo akcijo »otroke na deželo«. A zdi se, da bode treba to akcijo mnogo bolj razširiti, premalo je znana širši javnosti. Posledica tega vedno več slovenskih otrok v nemške vojne kuhinje. Tani pa je naša deca gotovo v nevarnosti. Gladen želede in tudi čisto otroška nerazodnost akceptirata marsikaj v zahvalo, kar se strupa razliva od nemške strani v slovenska srca in dušo glade deca. A misliti nam treba še dalje, za čas, ko bodo brili jesenski in zimski viharji. Koliko slovenske dece v Mariboru bode takrat naravnost stradalo, hiralo, umiralo, ker ne bode jesti ne doma, ne kje drugje. Tisti, ki bodo prišli okrepčeni iz dežele, bodo lažje zdržali, a oni siromaki, ki niso nikamor mogli, onim bode trda. Naš čas je dorežljiv in požrtvovalnost je velika. Naše dijaštvo, naša deca — oba nas bosta rabila. Ukrenimo kaj, da se odvrne najsiromakejšim vsaj najhujše zlo!

Stajerska trgovska in obrtna zbornica. Gradec je zopet pokazal svoje lice. Dne 2. t. m. je imela stajerska trgovska in obrtna zbornica svojo sejo. Nastopali so razni govorniki, kot glavni referent posl. Einspinner, ki je razpravljal o vprašanju pomožnega izkoriščanja deželnih sil v velikih prekodelskih centralah. Nadalje je poročal o graditvi novih lokalnih prog po — Srednje in Zgornji Stajerski, o vplivavi novih avtomobilnih cest v prid nekaterim krajem istotam, o izgraditvi državnega kolodvora v Gradcu in podzavljenju južne železnice, če se na nerodajnem mestu zagotovi, da ne bode podzavljena južna železnica slavizatori... Zbornica je nadalje dovolila 1200 K letno kot stipendij za obisk trgovske pomorske šole v Trstu... Trgovska in obrtna zbornica je razpravljala mestoma torej o zelo važnih stvareh; izraza vodnih sil in železništvo, nikjer pa ni padla beseda o Slovenskem Stajeru in njegovih potrebah. Prav tako, iz tega sledi, da so nas g. Gradčani že črtali iz svoje sožitosti. Če pa damo šalo v kraj, sledi: proč od Gradca v svojo svobodno, samostojno državo!

Obračun. Kakor smo že na drugem mestu poročali, je imela graška socialna demokracija shoda v Brucku o. M. in v Gradcu, kjer je s Volkstagi in Volkstagi temeljito obračunala. Saj menda ni malenkost, če se pove tem vseskim silnim siegričevcem, da so idijoti, osli i. dr. iz domačega hleva. Socialna demokracija deluje sistematično. V vseh kolikoli pomembnih industrijskih krajih ima napovedana zborovanja, ki so protestni shodi proti Volkstagi in njih zahtevam po zmagovitemu miru. Socialna demokracija zahteva takojšnji mir in krh. Ta boj socialne demokracije proti Volkstagi — in bilejo ga z velemeno — prihaja več ali manj tudi nam v dobro. Naše zahteve majo v njih razodene, ki jih tudi pred štoci njih

lanci zagovarjajo proti Volkstagi in Volkstagi.

Kako lovijo slovenskega kmeta. Ne da se utajiti, da poskuša nemški samostojni kapital, kakor tudi Súdmarka in Heimstatt, z vsi silo in čisto celo s kaznivimi zvijačami priti v posest slovenskih kmetijskih posestev, ne le ob narodni jezikovni meji, marveč tudi v notranjosti dežele. Kar se za posestva obeta, presega vsako domišljijo. Posestvo (4 orale zemlje, hišica, gospodarsko poslopje) je doneslo — 23.000 K v gotovini. Res, kdor je denarja lakomen, oni bode se težko obrnil in paziti moramo nanj. — Glede nakupovanja posestev po nemških napadalnih družtvih, se nam še poroča, da imajo gotov program. Kupovati hočejo predvsem neprevelika posestva tik južne železnice z rodovitno zemljo, na posestva pa naseliti nemške vrtnarje, ki bi zalagali mesta s sočivjem i. dr. Heimstatt pa hoče priti tudi v posest veleposestev, ki bi bila namenjena v prvi vrsti živilstvu. Oskrbovali bi posestva plačani in neplačani uradniki, dohodki bi se stekali seveda družtvu v blagajno.

Za 3000 K perila ukradli. Dne 2. t. m. sta prišla v gostilno »Zur steinernen Brücke« v Mariboru elegantno oblečena deseterica in poddeseterica. Prosila sta prenočišča, plačala v naprej, zahtevala ključ, češ, ob treh jutraj morata naprej. Jutraj je manjkala vsa posteljina in kar je še tkanega; izrezala sta tudi iz težke, usnjate zofe vse usnje. Škode je 3000 K; izginila sta brez sledu.

Vesti iz primorskih dežel.

Goriški centralni odbor Dunaj I. Bankasse 2. isče popolnoma izurjenega stenografinjo in strojenisko za slovenski in nemški jezik. Služba je zelo ugodna. Pojasnila daje in posreduje »Deželna zveza za tujski promet v Ljubljani, Dunajska cesta 18.

Iz Boveca nam poročajo: Za Bovec ne je prišlo pred nekaj dnevi nekaj koz, potem nekaj krav. Dobili pa so jih samo najbogatejši. Kako je to, ali niso tudi reveži potrebni krav? Ali je prav, da dobi še drugo kravo, kdor ima že jedno, ki je polno drugih kmetovalcev potrebnih?

Umrl je v Tolminu znani mesar in posestnik gospod Josip Slamič, star komaj 33 let.

Umrl je v Skednju pri Trstu posestnik Humbert Sainc, 30 let star. Poročil se je v Trstu rezervni poročnik gospod Mirko Krčmar z gospodino Olgo Kuretovo.

Madžarski otroci ob Adriji. Dunaj, 6. avgusta. (Kor. urad.) Po poročilu vladnega komisarja cesarjeve dobrodelne akcije vladajočih otrok, nastanjenih v Portorose, na Izoli in na Voloskem za čas poletja, brezhibne razmere. Samo pri malem delu v Opaviji in Lovranu nastanjenih otrok so se pripetile sicer motnje glede nastanjenja in prehrane otrok, ali te nepravilne so že odstranjene, deloma bodo v kratkem brezpogojno odstranjene. Prebivalstvo sploh ne kaže nikake sovražnosti napram madžarskim otrokom.

XXIX. redna velika skupščina

„Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“

se vrši v nedeljo, dne 11. avgusta 1918. leta ob 10. uri dopoldne v Ljubljani, v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Dnevne vesti.

— Odlikovanje. Cesar je dovolil stotniku Slavomiru Vrhuncu 17. pp. sprejete kraljevske — ruske medalije Rdečega križa 3. razreda.

— Odpust treh najstarejših letnikov. Domobranski minister pl. Czapp je sporočil poslanecem, ki so posredovali zaradi odpustitve najstarejših letnikov črne vojne, da bodo 50, 51 in 49. letni črnovojniki sedaj vendar že končno odpušteni domov. Letnik 1869, bo izmenjan, kakor smo že poročali, med 13. septembrom in 31. decembrom. Nadomestili ga bodo predvsem s moštvom letnikov 1870—1900, ki je sposobno le za pomožno službo, v drugi vrsti pa tudi z onim moštvom letnikov 1870 in 1871, ki se nahaja še v fronti pa bo sedaj poklicano v zaledje.

— Iz trgovske in obrtniške zbornice. Trgovinski minister je potrdil izvolitev veletržca Ivana Kneza za predsednika in zidarskega mojstra Ivana Ogrina za podpredsednika trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani za leto 1918.

— Profesorski naslov glavnim učiteljem na državnih učiteljskih je dovolilo naučno ministrstvo.

— Zaplemba živil v Ljubljani. Pod tem naslovom odgovarja »Edinost« na članek »Edinost« in ljubljanska aprovizacija iz peresa gospoda župana dr. Tavčarja v sobotni številki, da je posnala obe svoji vesti po ljubljanskem »Slovencu«, kjer se je poudarjalo, da so bili oni po ljubljanskem aprovizacijskem odboru zaplenjeni koštruni izvenkranjske provenience in namenjeni za Trst. Na to piše: Seveda sprejemamo sedaj lojalno na znanje pojasnilo gospoda ljubljanskega župana na podlagi njegove preiskave in obžalujemo, da smo se dali zavesti po netočenih vestih, objavljenih v prei omenjenem listu. Ni na čudo, da nam je naša tudi ka-

ka ostrejša beseda, ko vidimo, kako našim ljudem danzadnem okrajna glavarska zaplenjena s trdom in velikimi žrtvami pridobljena živila. Od nemških birokratov ne pričakujemo sočutja z našim trpljenjem; užaljeni pa smo bili, ko smo po omenjenem »Slovencu« poročili morali misliti, da se tudi v Ljubljani z nami postopa tako brezsrčno. Veseli nas, da je bilo naše ogorčenje neupravičeno, in smo hvaležni gospodu županu, da je stvar dal takoj preiskati in pojasniti. Krivično se nam zdi, da se v to stvar vpleta naše polit. vodstvo, ki ni bilo v nikaki zvezi z omenjeno notico. Tudi g. dr. Tavčar gotovo ve, da je izključeno, da bi politično vodstvo vneprej cenzuriralo vsako notico v listu, posebno pa še notice tako splošno gospodarskega značaja. G. župan naj bo prepričan, da želi tudi naše politično vodstvo, da se sliha nespornostljiva poravnava med Slovenci prijateljskim putem, in tej želji hočemo v bodoče tudi ustrezati.

— Umešavanje civilnih oseb v uradno poslovanje vojaških straž. C. kr. policijsko ravnateljstvo razglasa: C. in kr. vojno ministrstvo je opazilo dogodbaje, da so se civilne osebe umešavale v uradno poslovanje vojaških straž, pripravljenih oddelkov, patrulji in stojiščih straž ter so bile radi tega občutno kaznovane. Prebivalstvo se v svojem lastnem interesu opozarja, da opusti vsako umešavanje v delovanje vojaških organov, ker se kaznujejo nastilva nasproti vojaškim, ravno tako kakor proti civilno — oblastvenim organom po § 68. kaz. zak. po okolišnih s težko ječo do 20 let. Vojaška poveljstva imajo od c. in kr. vojnega ministrstva ukaz za brezobzirno in energično postopanje proti vojaškim ubežnikom (dezertierjem).

— Letaki državi sovražne vsebine. C. kr. deželna vlada razglasa: Zadnje čase so sovražni letaki ponovno metali letake državi sovražne vsebine. Na podlagi § 13. odloka C. ministrske naradbe z dne 19. januarja 1888 dr. zak. št. 10 se posest in razširjanje takih letakov nastrožje prepoveduje. Prestopki te prepovedi se kaznujejo, v kolikor ni porabihi določb obč. kaz. zak. po § 11. ces. naredbe z dne 20. aprila 1854, dr. zak. št. 96 z globami od 2 do 200 K ali z zaporom od 6 ur do 14 dni.

— Kdor izmed vračajočih se z Ruskega ve za usodo Franca Penica, ki je služil pri 17. pešpolku in bil vjet 1. 1914, se prosi, da bi to sporočil njegovi ženi Antoniji Penici v Dol. Pirošici, pošta Krška vas, Dol. Mož se ni oglašil z Ruskega namreč že 2 leti.

— Janez Pavlovič, ki je služil pri 27. domobranskem pešpolku in bil vjet na ruskem bojišču že 1. 1914, se ni oglašil iz Rusije že 2 leti. Tistega izmed vračajočih se z Ruskega, ki ve za njegovo usodo, vlnudno prosí njegov oče Jože Pavlovič, Buševa vas, pošta Krška vas, Dolensko, da bi mu to sporočil.

— C. kr. finančno ministrstvo je z odlokom z dne 12. julija 1918 št. 49.324. odredilo, da morajo stranke, ki bi hotele zahtevati dovoljenje za davščine prosto kuhno žganja za domačo porabo v žgali dobi 1918/1919, ki obsega čas od 1. oktobra 1918, do 30. septembra 1919, staviti ta zahtevek, izključno samo pri pristojnem oddelku (ekspozituri) c. kr. finančne straže. Županstva torej niso opravljena sprejemati prijavitev za dovoljenje davka prosto žganikube za omenjeno žgalno dobo, in naj stranke, ki bi se s takimi prijavitvami morda pri njih zgledale, zavrnejo ter primerno pouče. Pripominja se, da trajala zgledala doba za prijavitev zahtevka davščine prostih žganikuh za zgoraj označeno žgalno dobo do 15. avgusta 1918.

— Upravni svet gledališkega konsorcija ima svojo sejo — namesto v četrtki zaradi koncerta g. Jul. Betetto šele v petek zvečer ob 9. uri, istotam, kamor je bila sklicana.

— Poziv vpojklenim učiteljem. Pregledovale zapiskime našel sem, da je se precejšnje število neorganiziranih vpojklenih učiteljev in učitelj na slovenskem ozemlju. — Pristopite torej našemu društvu, da bo naš krog popolen in da ne bo manjkalo niti enega tovariša in tovarišice. — Nabirajte pa tudi podpore člane, da se okrepimo in lažje prenašamo pezo sedanjih težkih časov. Današnje število vseh članov je 128, bilo nas bi lahko še trikrat toliko, ako bi vsi storili svojo dolžnost in društvu vposlali mali znesek treh kron! Društveno premoženje naraslo je na 736 K 35 v. Podpor se je izplačalo v šestih letih za 11 smrtnih slučajev, za vsak slučaj po 80 K do 112 K. Pozgum naprej, dokler nam sije ljubkosolnce na sveteli slovenski zemlji! — Tajnik društva vpojklenega učiteljstva Davorin Judnič.

— Clani »Društva zasebnih uradnikov in uradnic«, ki bivaajo v Ljubljani in se niso prejeili in izpolnili popisnih polgled aprovizacijskih kart in razsvetljave, naj se zgaze v društvni pisarni pri »Zlatorogu« do 6. 8. ure zvečer, da dobe dotične pole. Kdor pa je polo že dobil in je še ni vrnil, naj to takoj stori. Društvo je na tem, da čimprej gotoviti, v koliki meri je zasebno uradništvo vpojkleno pri mestni aprovizaciji, za to se vsakemu članu nujno nasvetuje, da polo takoj, natančno in verodostojno izpolni.

— Dodatno k poročilu obnega zborna C. M. D. šentpeterskih podružnic se poroča, da je bila v odbor izvoljena soproga postajenateljica gospa inšp. Franja Ludvik, ki je prevzela mesto podpredsednice. N. Potočnikova je nabrala za kamen 137 K in 130 K, kakor se je pomotoma poročalo.

— Ustanova za slepe žene in dekleta. Deželna vlada v Ljubljani razpisuje Elizabete Supantschitsch - Lugsteinovo ustanovo za slepe žene in dekleta letnih 346 K 70 v. Prošnji je priložiti rojstni list, ubožno spricevalo in spricevalo o slepoti, potrjeno od uradnega zdravnika.

Vse učiteljske kranjskega okraja se vabi v ponedeljek, dne 12. avgusta t. l. v Kranj na skupni sestanek glede ustanovitve okrajne učiteljske aprovizacije. Sestanek, ki se vrši ob 9. uri dopoldne v ljudskoškolskem poslopju, je za vsako posamezno učno osebo tega okraja izredne važnosti, zato pričakujemo skilicatelji polnoštevilne udeležbe. Južnoštajerska hranilnica v Celju bode oddala podpore iz jubilejske ustanove »Cesarja Franc Jožefa I.« in

»Spodnještajerske jubilejske ustanove« dijakom ali učencem slovenske narodnosti, ne oziroma se na kakovost in ne na mesto šole, katero obiskujejo. Prosilci za podpore iz »Cesarja Franc Jožefa I.« jubilejske ustanove morajo biti pristojni v okraje: Šmarje pri Jelšah, Gornji Grad, Šostani, Sevnica ali Vransko oni za podpore iz »Spodnještajerske jubilejske ustanove« na smejo biti tudi iz drugih krajev. Prošnje je vložiti do 1. septembra 1918 pri Južnoštajerski hranilnici v Celju, ter jim priložiti ubožno spricevalo, domovnico in spricevalo o zadnjem minolemskolskem tečaju, ter mora imeti prosilec najmanj prvi napredovalni razred. Visokošolci pa se morajo izkazati s spricevali o dr. zavirnih izpitih, oziroma s potrdili dveh docentov glavnih predmetov v povolitnih pri njima opravljenih zasebnih izkušnjah, z indeksom, ki svedočuje pohajenje predavani v minolemsk v vpis v tekočem tečaju. Podpora smejo tudi dobiti začeteniki v javnih službah.

Izobila se je široka zlata zapestnica od Ribje ulice do čevlarskega mostu. Kdor jo je našel, naj jo odda v upravništvo našega lista. Zapestnica je drag spomin. Naiditeli dobi dobro nagrado evet. v živilih.

Izgubljen šal. Na eni treh klopi v dvoredu v Knaflvi ulici pri muzeju je bil pozabljen, dne 5. avgusta črn šal. Odda naj se pri portirju v hotelu Union v Ljubljani.

Ščipalnik double - zlato je bil, izgubljen v nedeljo v mestu. Naiditeli naj ga odda pri upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Zgubil se je pes Bernhardinske pasme. Sliši na ime Boris. Prosi se, naj se za vrne proti nagradi. Kie pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Našim cenjen. naročnikom,

katerim smo poslali koncem julija poloznice za obnovo naročnine, prosimo, da se jih poslužijo kmalu, da jim pošiljanje lista ne zastane.

Netočenim pošiljalcem naročnine se dopošiljanje ta mesec ustavi, dne 28. avgusta ako ne dospe do takrat ponovljena naročnina v naše roke.

Reklamacijam zaradi tozadnega ustavljanja ni mogoče odgovarjati.

Aprovizacija.

+ Meso na zelene izkaznice B št. 1401 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1401 do konca prejmejo goveje meso po nižini ceni v četrtki dne 8. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je tale red: od pol 8. do 8. št. 1401 do 1600, od 8. do pol 9. št. 1601 do 1800 od pol 9. do 9. št. 1801 do 2000, od 9. do pol 10. št. 2001 do 2200, od pol 10. do 10. št. 2201 do konca.

+ Prodaja praških klobas po nižini ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v četrtki dne 8. t. m. popoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 600 do 800. Vsaka oseba dobi 1/4 kg; kilogram stane 6 kron.

+ Pšenični zдроб za otroke do 3. leta se bode oddajal v vojni prodajalni, Gosposka ulica, po sledečem redu: Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: št. 1 do 300 dne 9. avgusta, št. 300 do 600 dne 10. avgusta, št. 600 do 900 dne 12. avgusta, št. 900 do 1200 dne 13. avgusta, št. 1200 do 1500 dne 14. avgusta, št. 1500 do 1800 dne 16. avgusta, št. 1800 do konca dne 17. avgusta. — Za vsakega otroka se dobi 1 kg pšeničnega zdroba, kilogram stane 1 K.

+ Namočena polenovka na zelene izkaznice B št. 1 do 800. Stranke z zelenimi izkaznicami B št. 1 do 800 prejmejo namočeno polenovko v četrtki dne 8. t. m. popoldne pri Muhteismu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 2. do 2. št. 1 do 100, od 2. do pol 3. št. 101 do 200 od pol 3. do 3. št. 201 do 300, od 3. do pol 4. št. 301 do 400, od pol 4. do 4. št. 401 do 500, od 4. do pol 5. št. 501 do 600, od pol 5. do 5. št. 601 do 700, od 5. do pol 6. št. 701 do 800. Stranka dobi za vsako osebo 1/4 kg namočene polenokve, kar stane 30 vin. Stranke naj pripravijo drobiž.

+ Kislo zelje za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo kislo zelje na nova zelena nakazila za krompir v četrtki dne 8. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od pol 2. do pol 3. št. 1 do 600, od pol 3. do pol 4. št. 601 do konca. Stranke dobe za vsako osebo 2 kg kislega zelja. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K vse druge stranke po 2 K.

+ Kislo zelje za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo kislo zelje na nova zelena nakazila za krompir v četrtki dne 8. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od pol 4. do pol 5. št. 1 do 500, od pol 5. do pol 6. št. 501 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kislega zelja. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 1 K, vse druge stranke po 2 K.

Prosveta.

— H koncertu slovenskega pevač-umetnika Julija Betetto. Kako velik ugled uživa Betetto pri svetovno priznanih umetnikih je razvidno za primer iz pisma, katerega je pisal Betetto slavni avstrijski nemški skladatelj Robert Fuchs o priliki, ko je Betetto sodeloval pri koncertu skladateljeve sedemdesetletnice. Med drugimi laskavimi besedami mu piše: »rad bi Vam bil včeraj stisnil roko za prekrasno izvajanje mojih pesmi (... firt die prächtige Wiedergabe meiner Lieder ...) toda takoj nisem mogel, ne da bi se izpostavil ... Dovolite mi, da se Vam naknadno iz vsega srca zahvalim za Vase prekrasno petje (... für Ihren herrlichen Gesang), s katerim ste otepšali moj večer ... c. Fuchs je svetovno slavni skladatelj. Dve njegovi pesmi — isti kakor na Dunaj — poje

Betetto v slovenskem prevodu tudi v Ljubljani. — Dunajski kritik Ludvik Karpath piše o Betettovem sodelovanju pri Beethovenovi Missa solemnis med drugim: »Zborni basist dvorne opere bil je četrti v zvezi najboljših pevcev-solistov.« — (V kvartetu.) Njemu gre neomejena hvala! — Dunajski filharmoniki so priredili takozvani Beethovenov teden — ciklus koncertov. Gospodje tega orkestra, ki spada med najboljše sveta, niso v priznanju prevedi radodarni. Pisali pa so Betetto odlično laskavo pismo za njegovo ... izredno, blesteče, najlepše sodelovanje v Missa solemnis, katero izvajanje ostane vsem udeležencem v globokem vtisu — nepozabno!

— NAS KMET IN SLOVENSKO GLEDALIŠČE. Pod tem naslovom je napisal dvorni svetnik Fran pl. Suklje v »Dolenjskih Novicah« jako zanimiv članek, katerega glavne misli bodo tudi široko javnost zelo zanimale. V članku pravi dv. sv. Suklje: Ali je pravo pogodil oni krivi prerok, kateri še danes gospodari v deželnem dvorcu na škodo in v sramoto narodu in deželi, ki je ljudstvu v uho trobil, da mora kmetu biti gledališče deveta briga, da se zanj zanima le mešan, torej naj le mestni »škrice« trpi vsa bremena povzročena po tako dragem zavodu? Po mojem trdnem uverjenju se te baže govorjenja očitno krivoverstvo ter njim nasproti je golo deistvo, da ima od razvoja dobrega slovenskega gledališča jasno duševno in gmotno korist tudi rpiiprosti naš kmet celo v najbolj skriti siromasni vasi naših Gorjancev! In zakaj? Pred vsem, ker je dobro narodno gledališče neprecenljiva šola za slehern narod. Načrtam: dobro gledališče! Tako gledališče — in le tako hočemo imeti za naš zdravi narod — je prvovrstna šola. V njem in po njem se razvija in popolnjuje jezik, razširja se socialna izomika, katero žal tolikokrat pogrešamo v našem narodu, um se bistri in srce se blazi. Smelo trdim, da jedna v istini dobra gledališka predstava šestokrat več zaleže v vzgojevalnem smislu nego celo poletje slabega šolskega pouka. Dobro narodno gledališče je uprav ugodna narodna šola! Z druge strani se pa mora tudi trdit, da gledališče koristi celo v gmotnem oziru. Priznavam sicer, da ima največ materialnega dobička od njega baš oni kraj, kjer se nahaja tak zavod. Cisto umevno je v danem slučaju, da bo slovensko gledališče največ gmotnega haska donosalo naši bel Ljubljani. A nekaj tega blagoslova razlije se tudi na ostale pokrajine, tako da ga postane deležen ves slovenski narod. In zakaj? Jasno deistvo je, da v celi svetovni zgodovini ne najdemo nobenega kulturnega naroda brez razvite dramatike, brez lastnega odra. Nič manj pa je utemeljena praktična skušnjava, da sta kultura in bogastvo nerazdružljivo spojena in zvezana dvojčka. Jaz vsaj v povestnici ne poznam nobenega kulturnega naroda, kateri bi bil siromasen, ravno tako ne, kakor ni dobil v istini revnega naroda z razvito izomiko. Nikakor ni prazna beseda, ako zaključim vrlemu slovenskemu kmetu: »Za svojo lastno materialno srečo delaš, za boljšo prihodnost skrišči svojemu zarodu, ako denarno prispevaš k vzdrževanju toliko nam potrebnega slovenskega gledališča!« Krasen vzgled v tem oziru daje nam bratski češki narod. Med treznimi opazovalci dandane pač ne more biti nobenega dvoma več, da gre med vsemi plemeni avstro - ogrske monarhije prvemesto češkemu narodu. V kulturnem in umstvenem pogledu dandane Praga visoko nadkrfijuje bedastolahkoživi Dunaj. Krono in sklepni kamen narodni svoji kulturi so si pa postavili Čehi pred 50. leti, ko so na vltavskem obrežju začeli zidati svoje krasno »Narodni divadlo«, svoje impozantno gledališče. Pri ustvaritvi monumentalne te zgradbe udeležili se je z redko požrtvovalnostjo v prvi vrsti češki kmet, — nihče se ni izključil, bogati posestnik in revni batjar, imovita kmetica in priprosta dekla, vsak po svoji moči so prihiteli in se prizadevali, podpirati ponosno to zgradbo. Živi dokaz češke zavednosti in žilavosti! In pri nas! Nam sedaj ne gre za to, da bi morali šele sezidati novo slovensko gledališče. Imamo ga ter za silo še shajamo z njim. Ali na tem nam je, da osiguramo slovenski vili, tako rekoč že na smrt obsojeni po brutalnosti slovenski kulturi sovražnega samodržca v deželnem dvorcu njen obstanek, da zagotovimo ohranitev slovenskemu gledališču. Se je doseže ta namen, osnoval se je v Ljubljani poseben konsorcij, sestavljen iz uglednih zastopnikov vseh narodnih strank. »Sebi daje in svojim otrokom«, kdor prispeva k zbirki za vzdrževanje slovenskega gledališča!

— »Hrvatska Njiva«. Izšla je 30. številka tedenske revije »Hrvatska Njiva« s sledečo vsebino: Od uredništva: Za slobodu nauke. — Juraj Demetrovič: Agrarna reforma u Hrvatskoj (Djelovanje agrarnih carina). — B. Milutin M. Uskoković. — Stjepan Vrdoljak: O racionalnoj tlojelivosti. — V listiku piše J. D. o klerikalizmu in svobodi: prof. Vamberger o Trstenjakovem »Prirodopisu« v ljudskih šolah, dr. Mitrovič o književnih stacijah, Wenzelidesa Revija stane letno 36 K in se naroča pri upravništvu v Zagrebu, Nikolčeva ul. 8.

Književnost.

— »Slovenski Trgovski Vestnik« ima v svoji juljski številki sledečo vsebino: Dobavne pogodbe med vojno. — Gospodarske razmere na Kranjskem 1. 1917. — Trgovska in obrtniška borbna za Kranjsko. — Borba proti tihotapki trgovini. — Raznoterosti: Informacije pri trgovski in obrtniški zbornici. Izprememba firme c. kr. tajništva za pripravo uvoza blaga v Romunijo. Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in oskrbo mladine. »Avstrijskemu zakonu o živilih odgovarjajočec. Kup po vzorcu ali poskusu je trgovsko navaden. Vazne obrtnopravne razsodbe. Bombaževina in perilo za detaljno prodajo je prosta. Kreditna zadruga v Ljubljani. Slovenska trgovska šola v Trstu. Menjavanje rubljev, finskih mark in lir. Navtjeve cene za nadrobno prodajo svežih

hruški, češnja, aliv in jabolk. Žito iz Ukrajine za avstro-ogrsko. Nova železnica zveza Dunaj - Prst. — Društvena vest. Izkaz društvene posredovanice.

Gospodarska i poljoprivredna knjižnica M. H. O. glavni izdajatelj skupština M. H. O. 29. lipnja 1918. primljen je jednoglasno predlog, da se otpočne s izdavanjem knjiga s gospodarskega i poljoprivrednoga polja narodnoga rada i života. Odbor je Matičin u svojim jedinicama od 3. i 5. srpnja s nekim vidjenijim narodnim ljudima potanko pretresao taj predlog. Dok nam je lijepa knjiga prilično razvijena, a Matičica je teoretsku znanost dosta popularizirala, gospodarska je literatura zaista ostala siromašna, a premo tome i naša spremnost, pa nije ni čudo da smo ekonomski stradali i danas stradavamo. Materijalna kultura mora da ide napred s općom narodnom prosvjetom. A ako ikada sada je vrijeme, da se i na polju materijalne kulture otpočne s ozbiljnim radom već i s obzirom na snježniji izmjenjivost i gospodarske literature, na neobrazovanost naroda, na posljedice rata kao i s obzirom da su pojedine institucije kao i pojedini skupi novaca te napokon što se i kod nas mora vidjeti, da je socijalno i gospodarsko pridonijelo naroda jednako kao i prosvjetno. Što se je do sada radilo na tome polju, ponajviše je bilo bez sistema, slabo i uska vidika. Zato je prijeka potreba, da se narod otpočne odgajati, da stane sam o sebi misliti, o svojim općim potrebama i nevoljama i da se u prvom redu odgoje mladi ljudi i radnici da tako produktivnu granu života. Siguran će se uspjeh postići istom onom, kada Matičica Hrvatskoj bude mogla da šalje naše ljude u krasku planinu, u slavonske nizine i bosanske doline i polja, u primorske luke, na rijeke i potoke, u ravnice i dolove, rudnike i kamenolome, da prouče, što još nije proučeno pa da — prema kraju i čovjeku, sešću i kolibama — potaknu razumnu misao o radu i o načinu života. Takvim će se radom otkriti mnogi gospodarski problemi, a uz to će se otkriti i čovjeka, kojega se tiče taj problem, pa će se bez sumnje naći i pravi put, da mu se taj problem prikaže, misao zanesa, volja ojača. Tim načinom i na tome temelju Matičica će izdavati djela šumarske, ratarske, trgovačke, industrijske, rudarske, pomorske, higijenske itd. struke i to ne po jedno nego po onoliko od svake struke, koliko je različitih objekata i prilika, dakle problema, o kojima se razumno i znanstveno ima da misli. Da se ta široko i duboko zamišljena osnova doista i provede potreban je čvrst temelj i jak fond. Matičica sama ne raspolaže ni potrebnom gotovinom niti je može namaknuti iz svojih sredstava i zaklada. Pa izneseći pred čitav narod ovu osnovu, moli i traži pomoć svih pojedina, zavoda i udruženja, da svojim prinosima osiguraju fond, dostojan toga velikoga poduhvata, ako bi se mogli i spremati i okupiti valjani saradnici te što prije otpočeti s radom. Matičica Hrvatska se tvrdi nada, da će svi naši privrednici i gospodarski krugovi shvatiti i odobriti ovu Matičinu nakanu pa da će je svi, prema svojoj snazi i uvidljivosti, pomoći, rađajući tako i za opću narodnu i za svoju rođenu korist. O radu i troškovima Matičica će voditi posebne račune i zaklade te o svemu takom izveštivati sve primatelje. Teška i mučna vremena, što ih čitav narod naš u sadašnjosti proživljuje, teški i mučni dan, što nas u budućnosti čeka, traže imperativno, da se baš na ekonomskom polju napne sva snaga narodna i uradi sve, kako nas ne bi, iznemogle i iskvarene, zatrpao tudji kapital i da ne bi tudjin brao rodove bogatstva i prirodne snage naše zemlje, a mi da beremo mrvice i lomimo snagu ko jedni radnici i sluga naučijih i okretnijih gospodara. — Odbor Matice Hrvatske.

Razne stvari.

* Okoli 20.000 dunajskih otrok na Ogrskem. Z Dunaja poročajo, da je odšlo od 25. julija do 8. avgusta na Ogrsko na prehrano nad 20.000 otrok.

* Ogrska eksplozija. Iz Madrida poročajo, da pripovedujejo francoski deseterci o grozni eksploziji v arsenalu v Castrosu. Več sto oseb je ubitih. Nadaljna poročila pravijo, da je uničenih več vasi.

* Proti ženitvi bolnikov. Mestni zastop v Aradu na Ogrskem je zaprosil parlament, da bi bilo sklenjeno, da bolni ljudje ne smejo stopati v zakon. Pogoj za ženitev ali možitev bodi spravevalo o zdravju, izdano od uradnega zdravnikarja.

* Milan brez mesa. Iz Chiassa poročajo, da ni dobila Italija te dni preko morja nikakega mesa. Raditega so morali v Milanu na nedolgočasen čas zapreti mesnice. V avgustu utegne priti na osebno mesa največ 400 gramov, od teh ena tretjina kosti.

* Židovska svatba. V soboto se je vršila v Pešti poroka hčere rabina Ojasa Sprijla z rabinom Tobliem Rabinovičem. Svatba je trajala 12 ur in udeležilo se je 800 gostov. Darov je prišlo za 13.000 K. Za vzdrževanje miru in reda je bila komandirana policija.

* Bismarck izgubil roko in sabljo. Poročajo iz Halle v Nemčiji, da je Bismarck s tamkajšnjega velikega spomenika padla na tla roka s sabljo vred. Ker se je zgodilo to ob sedanjih dogodkih na zapadni fronti in ob 20letnici njegove smrti, tudi v Nemčiji ne manjka ljudi, ki mislijo, da bi utegnili to kaj pomeniti.

* Bavarska proti Berlinu. Državna mesna poslovalnica v Nemčiji je določila za osebo na teden največ 200 gramov mesa, v Berlinu pa so smeli oddajati 250 gramov mesa za osebo. Bavarsko častopisje se je uprlo proti tej berlinski prednosti in bavarsko notranje ministrstvo je podalo protest, zahtevajoč, da ako ima Berlin prednost, jo morajo uživati tudi večja bavarska mesta.

* Rakev za jake. Iz Moravskega poročajo, da je prišel te dni v Znojmo neki kmet k tamokšnjemu pogrebniemu zavodu, da kupi rakev. Odgovorilo so mu: rakev boste dobili, ali zanjo morate prinesiti jake. Kmet se je razjezil radi tega ali pomagalo mu ni nič, ker rakev mu niso hoteli dati brez jake. Moral je iti na glavarstvo, ki je odredilo, da mora dobiti rakev, brez jakev proti navadnemu plačilu.

* Ukrajene japonske dragocenosti. Iz Dunaja poročajo, da je bilo pri nekem dunajskem špediterju ukrajenih več zalogov z dragocenostmi iz japonskega poslanstva na Dunaju, ki so bile ob pričeti vojne tam spravljene. Vrednost teh dragocenosti se ceni na najmanj četrtilijonov kron. Sedaj so našli vse te dragocenosti v skladišču nekega založnika skladišč v 17. okraju. Vse pri tatvini udeležene osebe so bile aretirane.

* Ogrski škof proti Židom. Škof dr. Prohazka je izjavil v nekem ogrskem listu, da židje iz Ogrske na fronti ne vršijo svoje dolžnosti. Vihar ogorčenja na židovski strani je bil odziv na škofovo trditve. Škof se je na to zopet oglašil v prvi napram trditvi, da je na Ogrskem 5% Židov, da je od teh vseh tovarnarjev na Ogrskem 80% Židov, med zdravniki je 52% Židov, med trgovci 51%, med advokati 46%, med žurnalisti 43% in 70% narodnega premoženja se nahaja v rokah Židov.

* Vojni dohodki ameriških milijardarjev. »The Economist« poroča na temelju ameriških podatkov o letnih vojnih dohodkih in vojnih davkih ameriških milijardarjev, da so plačali: I. D. Rockefeller od 300 milijonov dolarjev dohodkov 196 milijonov dolarjev davka, Carnegie od 55 milijonov dohodkov 35 milijonov davka, Wil. Rockefeller od 37 milijonov 500.000 dohodkov 24 milijonov davka. Urmour od 31.250.000 dohodkov 20 milijonov davka, Fort od 26 milijonov dohodkov 16 milijonov davka, Wandenberg od 16 milijonov dohodkov 16 milijonov davka. Te številke govorje glasno.

* Peter Nansen umrl. Iz Kodanija poročajo 31. julija, da je pisatelj Peter Nansen v starosti 57 let umrl. Peter Nansen je bil rojen 20. januarja 1861 v Kodanju ter je ves čas svojega življenja posvečal največjo pozornost časopisju in je bil sotrudnik največjih danskih listov. Njegov satiričen elegantni slog je dal nekaj človeka klavirno vedno poleg stvarne tehtnosti tudi literarno vrednost. Zadnja leta je bil Nansen ravnatelj nekega kodanjskega založništva. Mnogo pozornosti so vzbujali njegovi romani z izbornimi včasih tudi frivolno karakternimi oseb.

* Roparski umor v hotelu »Bristol«. Razprava se je včeraj nadaljevala. Med pričami je izpovedala uradnikova vdova Pipič, da ji je Franke na dan umora posodil 500 K, hčeri njeni je dal 300 K in sinu 100 kron. Rekel je, da je napravil dobre kupčije z živili. Bil je čisto miren in je kadil cigarete. Frankejev oče je podal nekaj pojasnil. Sina ni niti pogledal in sin je ves čas gledal v tla, dokler je bil oče navzoč v sodni dvorani. Davitov branitelj je priče venomer izpraševal, ali niso opazili, da Davita večkrat glava boli. To izpraševanje je vzbudilo nevoljo pri porotnikih in poslušalcih.

* Pet otrok v Plzinu ustreljenih. Poslanec Pick in Haberman sta podala v dunajskem parlamentu interpelacijo, ki pripoveduje to: — Le dne 21. junija so nalagali pred neko pekarno kruh za Škodove tovarne. Nabralo se je tam precej otrok in žensk, ki so klicali: Lačni smo! Dajte nam kruha! Na ukaz vojaškega poveljstva je prišla vojaška patrulja pod poveljstvom poročnika O. Wirfla. Politična oblast ni zahtevala vojaške intervencije. Poročnik Wirfl se ni nič oziral na navzočega policijskega komisarja in ni hotel videti, da bi bil množico lahko s prijaznimi besedami razpršil, ampak je kar ukazal streljati. Pet šolskih otrok v starosti 10—13 let je padlo v prah, več oseb je bilo ranjenih. Ustreljeni dečki so bili zadeti v hrbet, kar kaže, da so se že odpravljali od tam, ko je bilo ukazano streljati.

* O zadnjem ruskom carju, pred kratkim ustreljenem Nikolaju II. piše »Täg. Rundschau«: Sin pišči udanega očeta in fanatične matere, vzgojen po Pobjedonoscu je Nikolaj II. bolj obžalovanja kakor zaničevanja vredna zgodovinska figura. Udarac na glavo, ki mu ga je bil zadal jatanega nekega japonskega tempeljskega čuvaja, mu je provzročil bolezen v možganih, katere se ni dala nikdar popolnoma odpraviti; tako so izjavljali zdravniki. Kakor Aleksander III., tako je pil tudi Nikolaj II. vedno več. Varni so zanj posebno močno žganje, katero je pil včasih po dnevu in po noči. Slabotnega značaja je bil sedaj trmast despot, sedaj je prevladala v njem ženska dobrosrčnost. Bil je ustrežljiv soprog, oče poln nežne ljubezni do svojih otrok, ljubezniv do svojih starih slug, pri paradah so se mu smilili vojaki. Časopisju je bil jako nekončen in časopisa ni hotel čitati, pri kosilu so mu pravili anekdote. Njegov adjutant vojvoda Nikolaj Leuchtenburški je rekel o njem: Pomanjkljivo razumevanje ljudske volje je pripisati slabotnemu njegovemu značaju. Nesrečno vlogo je igrala tudi carica Aleksandra Fedorovna. Generalni adjutant Ruski je nekoč rekel: Vsa politika zadnjih let je težak sen, katerega prevečevanje nesporazumi in napake. Sovražstvo ljudstva tega nikdar ne odpušči. Besede Ruskega so se izpolnile. Sovražstvo ljudstva je ugonobilo čisto.

* Moč brez oč. Srbohrvatski pisatelj Simo Matavuli, rodom iz Dalmacije, nam je naslikal penzioniranega stotnika Gorčinovića. Človeka širokih pleč in železnih mišic, boritelja pri Solferinu. Custozzi in Sadovi, sliko našega naroda, moč brez oč. Na njega sem mislil, ko sem pred štirimi leti, odhajajoč na vojno, potoval od Splita proti Sinju in poslušal po krmah pijana krkela, ki so sipala psovke in kletve na srbski narod in molile Boga, da jim da pod pest »pravoslavnega«, da ga živega oderejo. Na njega sem mislil, ko sem gledal od vratno drhal, ki se je, veselo, kakor na gostovanje, žurila na smrtišče Onisima Popovića, na smrt obojenega, a nedolžnega. Na njega sem mislil, ko je pred mojimi očmi, sredi belega šibenika, moč našega naroda rusila rojstno hišo. Sime Matavulja. Ko sem slišal o činih naših polkov pri Valjevu in Sabcu, ko sem slišal o junaštvih dalmatinskih domobrancev na Soči, sem mislil zopet na tebe, o Gorčinoviću, neodlikovani junak Solferina in Custozze. A nisem te tudi pozabil takrat, ko so očete kranjskega deželnega odbora dali duška svojih jezic na jugoslovansko zvijačo; tudi ne takrat, ko sem se uveril, da obljubljena dežela, majka Hrvatska, ima v svojih grudih še vedno mleka za sinove, kakor so Horvati in Franki. Velika, ogromna sila našega naroda, za kaj se trošiš? In ti, moj rodnji, zavedeni, slepi in junaški narod, ali kdaj izpregledal? Ali bodo Tvoja plodna nedra kdaj rodila otroke, ki bodo ob širokih plečih, železnih mišicah in velikih duši imeli še odprte oči, oči brez mreze? Oprostite mi, blaga senca Sime Matavulja, da sem ti zmotil mrtvi mir hladne ti grobnice! (Dr. U. D. v »Slov. Narod« 21. 7. 1918.)

* O usmrtni bivšega carja. Neko privatno pismo, došlo v Curiji iz Rusije, navaja o usmrtni nastopne podrobnosti: 1. julija ob 5. zjutraj je vzbudila carja patrulja, zahtevajoč, naj se takoj obleče, na kar so ga peljali v dvorano, kjer mu je bil naznanjen sklep rdečega terorja. Tri ure so mu dovolili, da se poslovi in odredi, kar se mu zdi potrebno. Car je poslušal svojo obsodbo popolnoma mirno. Izvršitev je bila določena na 9. uro dopoldne. Nato so ga odpeljali v sobo, kjer se je poslovil in nato sprejel duhovnika, s katerim je skupno molil. Potem je pisal nekaj psem. On

9. so ga odpeljali. Le težko se je dvignil, tako da sta ga morala podpirati duhovnik in en vojak. Na stopnicah se je zgrudil. Ker ni mogel stati, so ga naslonili na kol in ustrelili. — Dekret o zaplemi imetja carjeve družine je imel v glavnem namen, ugotoviti politično privatno korespondenco carjevo in dobiti njegov dnevnik z važnim materijalom za vprašanje, kdo je kriv svetovne vojne. Centralni eksekutivni komite hoče to pismeno carjevo zapuščino natančno preiskati in jo potem obelodaniti. — V predgovodini k usmrtni carja se navajajo nastopne podrobnosti: Pred mesecem dni je bila odkrita zarota, da se carja izroči Čehoslovakom. Boljševiki so ga nato izročili stražnikom, ali ti ga niso smeli na nikak način oddati protirevolucionarjem. Tročiji ga je takoj odpravil, ali je prepoval, da bi se ga kdo lotil. Ko so Čehoslovaki začeli svoj brezuspešni turš na Jekaterinograd, so spravili carja tako na neko pristavo v bližini in so ga hoteli usmrtiti že na poti, pa jim je bilo to zabranjeno. Dva tedna potem so spravili Nikolaja zopet v Jekaterinograd, nakar je bila odkrita nova zarota, ki je hotela carja zopet postaviti na prestol. Nato so sovjeti v Jekaterinogradu predlagali vladi v Moskvi, naj carja usmrti, ker stražni ga, je postalo že nemogoče. Molit moskovskega sovjeta so smatrali za pritrdilo, nakar so ga obsodili na smrt in usmrtili.

Gospodarstvo.

— Dunajska borza posluje vedno bolj živahno. Začetkom tega tedna se je pričela mala »hausse«, ki še vedno napreduje. Včeraj so profitirale posebno bančne delnice in delnice državne železnice. Nadalje so šli nekoliko navzgor kurzi paroplovnih, orožarskih, tekstilnih, zavarovalnih in kemičnih akcij. Pri pomniti bi bilo, da je na Dunaju nastalo dobro razpoloženje le radi tega, ker je zavladovala v Budimpešti taka »hausse«, ki je še nismo letos videli. V Budimpešti je sedaj veliko razpoloženje za borzno igro. Tam so močne finančne klikke, ki imajo interes in moč, da požejo kutze navzgor, ne da bi bilo gospodarskih momentov. Zdi se, da je tudi sedaj prišla taka klika zopet na površje. Včeraj je bil na budimpeščanski borzi položaj tak, da niso prišli vsi kupci na vrsto, ker ni bilo dovolj prodajalcev. Nekatere delnice so poskočile kar za 100 in še več pocnov. Sedanja »hausse« je več ali manj izključena posledica borzne igre v Budimpešti.

— Devizna centrala je objavila včeraj sledeče kurze: 100 nizozemskih guldenov 513,25 K, 100 berlinskih mark 165,80, 100 romunskih levov 111,50, 100 bolgarskih 127, 100 švicarskih frankov 250,50 K.

— Nemški gospodarski svet za Srednjo Evropo se je ustanovil koncem pretečenega meseca v Berlinu. Namen tega sveta je varovati nemške industrijske in trgovske interese napram Avstro-Ogrski in ostalim zaveznikom. Gospodarski svet zahteva carinsko unijo z Avstro-Ogrsko in bo skušal najti nove trge za nemško industrijo, posebno v Turčiji in Perziji. Njegova glavna naloga bo ta, da uresniči idejo Berlin-Bagdad, tako da bodo Nemci izključni zalagatelji z industrijskimi produkti vseh dežel, ki leže na tej progi; na drugi strani pa si hočejo zagotoviti vse sirovine, ki se dobe v teh krajih, za svojo industrijo.

— Devizno centralo nameravajo ustanoviti v Bukarešti. Romuni so se v mirovnem sklepu z Avstro-Ogrsko in Nemčijo obvezali, da bodo ustanovili devizno centralo po istem sistemu kakor na Dunaju in Berlinu. Romunska centrala bo imela monopol glede prometa z denarjem in devizam med Romunijo in inozemstvom.

— Poštno, brzojavno in telefonsko pristojbine se zvišajo za mesec september 1918, kakor smo že poročali. Z Dunaja nam javljajo, da se bo že v današnjem državnem zakoniku objavila naredba, s katero se določijo nove, zvišane poštno, brzojavno in telefonske pristojbine.

— Češko - hrvatska banka se namerava ustanoviti na Reki. Kakor poročajo »Informacije«, bo imela banka glavnico 18 milijonov kron. Njen namen bo, financirati že obstoječo hrvatska podjetja ob hrvatskem Primorju ter ustvarjati nova. Banka bo stremela, da bo podpirala hrvatsko industrijo, obrt in trgovino. Ustanovniki te banke so vse večje hrvatske in češke banke.

— Ogrska žetev je letos mnogo slabša, kakor je bila pred vojno. Letošnji pridelek pšenice se ceni na 28 milijonov metrskih stotov, narhmalno 45; rži na 95 proti 16 in ječmena na 35 proti 7 milijonov metrskih stotov, skupaj torej na 41 proti 68 milijonov metrskih stotov pred vojno. Upa pa se, da bo koruzna žetev bolj obilna, kar normalna, tako da bo vsaj del primanjkljaja nadomeščen, nikakor pa se ne bo dosegla povprečna žetev vsega krušnega žita. — Ogrski minister za ljudsko prehrano knez Windischgrätz je odgovoril na vprašanje grofa Tisse, da bo Ogrska dajala žito in druga živila Avstriji samo za sirovine in industrijske produkte in ne za denar. Ogrska se je popolnoma osamosvojila ter nastopa proti Avstriji kakor proti inozemski državi. Dala nam bo živež, ako ji bomo mogli preskrbeti sirovine, ki nam itak na vseh koncih in krajih primanjkujejo. In industrijske produkte. Končno je pripomnil knez Windischgrätz, da bo morala Avstrija dati tudi za ono žito, ki ga dobavljajo Ogrska na račun avstrijske kvote armadi, sirovine in industrijske produkte. Armada porabi letno kakih 15 milijonov metrskih stotov žita, od tega pride na avstrijsko polovico 10 milijonov.

— Izvažanje štajerske govede preko deželne meje na Ogrsko. Kakor poročajo verodostojni viri iz vzhodne Štajerske, se tamkaj vrši tihotapsko izvažanje govejv žvino iz tamokšnjih alpskih pašnikov na Ogrsko. Iz Fischbacha, Teichalm, Sommeralm, Kerschbaumalm, Pretulalpe, Ratneralm in Passailških alp so odzvali na tisoče goved na Ogrsko. Baie prav posebno se odlikuje okrajno glavarstvo Weiz. V St. Ruprechtu ob Rabi so samo v eni mali, občini dogneli, da primanjkuje okoli 40 glav goved. Madžarski živinorodci plačujejo za govedo še po 2000 K več kakor deželna vnovčevalnica.

ca. Jasno je, da s kmeti tiše pod omo odedo tudi župani, občinski tajniki in prav posebno zaupniki. — »Deželne vnovčevalnice za živino«. Vsa ta goveda, ki pride tako na Ogrsko, najde svoj pot goveda nazaj v Avstrijo, posebno na Štajersko. Umevno je, da velja ta živina potem še več, kakor je dal za njo madž. Žid. Za to se ne smemo čuditi, če velja kg govedine še 22 K do 24 K in še več. Ta lumparija nam kaže tudi jasno, kako malo so nemški kraji trpeli tekom četrtega vojnega leta v primeri z našim Slovenskim Štajerjem. Tu vzemo kmetu zadnji par vprežnih volov in mu niti vovnih krav ne poskrbe v zameno, v nemških krajih pa se pasejo cele črede lepe, krepke, tolst govede. Kako se ravna s slovenskim kmetom, naj pokaže naslednji slučaj: nekeje v mariborskem okraju je moral kmet oddati 7. marca par vprežnih volov in dobiti v zameno par vprežnih krav. Vreme je bilo skrajno neugodno in okr. veterinar. nadzornik je kmetu dovolil, da prižene vole v mesto 23. marca. To se je zgodilo. Pred kratkim pa je bil kmet obsojen na globo 300 K »ker je namenoma zavladeval oddajo volov«.

— Zakaj je vino tako drago? »Die Zeit« poroča iz krogov dunajskih vinotrtcev nastopno: Veliki trgovci z vinom na Ogrskem pričakujejo letos ogromne množine vina, nimajo pa sodov. Posledica tega je, da so ponudili tukajšnjim sodarjem bajno visoke cene za sode. Dunajski sodarji pa imajo že toliko domačih naročil, da ne morejo povsem ustreči ogrskim vinotrtcem. Ti slednji so se raditega obrnili na delavce in jim ponudili trikrat večjo plačo in prehrano. Pomočniki so raditega zahtevali enake plače, sicer bodo ustavili delo in odšli na Ogrsko. Dunajski sodarski mojstri so glede na velika naročila avstrijskih odjemalcev ugodili zahtevam svojih pomočnikov in tako ima v dunajski sodarski pomočnik mesečne plače od 1000 do 1200 kron. Ogrski židovski vinotrtci, ki navijajo cene vinu do neverjetne višine, pa še ne mirujejo, marveč ponujajo še več, samo da bi spravili delavce v Budimpešto. Vlada gleda vse to početje s prekrizanimi rokami.

— Dalmatinsko vino za Nemčijo. »Nova Dob« poroča: Našemu vinu preti letos velika nevarnost. Ne gre le za rekvizicijo sto ali dve sto vagonov vina nego za mnogo težje reči. Nemčija potrebuje vina, ali dobiti ga hoče po ceni. Sedaj je prilika, da se izkaže »nibelunška« zvestoba zaveznic Avstrije. Ogrska ima dovolj vina, ali tam nikdo ne misli na rekvizicijo ali na maksimalne cene, še manj mislijo na kaj takega na Spodnjem Avstrijskem. Ali ako vlada ne pozna Dalmacije, kadar treba kaj dati, hitro se je spomni, kadar jej treba kaj vzeti. Dalmacija je vojno področje, tukaj se more storiti vse, tukaj se ne vpraša po pravici in zakonu. Pripravljajo nam rekvizicijo vina in maksimalne cene; kaj to pomeni, o tem so nas podučile številne gorke izkušnje tekmo vojne. Ali to še ni vse, kajti vlada privravlja ogromen davek na vino in to za letošnjo jesen. To ni več ne nemški ne Seidlerjev kurz, to je — Wichtlov kurz!

— Žetev v Nemčiji. »Lokalanzeiger« sporoča na podlagi sporočil poljedelskih izvedencev in strokovnih organizacij iz raznih krajev Nemčije, da je splošno stanje žetve ugodno. Če se vreme ne bo preveč izpremenilo je pričakovati dobre srednje letine. Rž stoji praj dobro, ječmen in oves sta se izpolnila. Pšenica in koruza stojita zadovoljivo, zgodnji krompir zmerno, pozni krompir srednje.

— Bavarski agrarji o carinskem varstvu. Trgovsko - politična zveza goskardarskih korporacij za Bavarsko je sklenila, da se mora iz splošno političnih, kakor tudi iz gospodarsko političnih vzrokov odločno vprijeti srednjeevropskim načrtom zlasti glede nameravane carinske svobode za gospodarske prideleke. Zveza hoče vzdržati dosednji sistem carinskega varstva tudi napram Avstriji in se izrekla za dober sporazum Nemčije z Avstrijo glede gospodarsko - političnih vprašanj.

— Vojni izdatki. Zedinjenih držav Severne Amerike so znašali za pretečeno poslovno leto od 1. julija 1917 do 30. junija t. l. 12 milijard dolarjev, to je 60 milijard kron po kurzu pred vojsko. Od te svote so izdali za zavezništvo 4,6, ostalih 7,4 milijard dolarjev pa so porabili za lastno potrebo. Jako značilno za finančno moč Združenih držav je dejstvo, da so pokrili eno tretjino, to je 4 milijarde z davki in le v pokritje ostalih dveh tretjin so morale najeti posojila. — Glasom avstrijskega državnega proračunskega načrta za leto 1918/19 pa bode morala Avstro - Ogrska vse vojne izdatke kriti s vojnimi posojili in vrhutega še 16 milijard kron rednih izdatkov. — Za tekoče poslovno leto 1918/19 so vojni izdatki Severne Amerike proračunjeni za 24 milijard dolarjev to je 120 milijard kron; istočasno se bodo davki in drugi državni dohodki na 8 milijard povečali, tako da bo zopet ena tretjina krita z rednimi dohodki.

— Mestna hranilnica v Novem mestu nam je vposlala računski zaključek za 1. 1917. Tudi v tej hranilnici se opazja isti razvoj, kakor pri vseh denarnih zavodih: Hranilne vloge se množijo, posojila pa zmanjšujejo. Torej tudi v novomeškem okraju plačujejo kmeti svoje dolgovce ter množijo prihranke. Tekom 1. 1917. se je vložilo (vštevši nedvignjene obresti) 2.709.165 K ter dvignilo samo 1.823.631 K, tako da so znašale koncem poslovnega leta vloge 6.126.606 K. Glede prometa s posojili izkazuje poročilo, da je bilo stanje vseh posojil začetkom 1. 1917. 2.101.261 K, koncem leta pa samo 1.593.693 K. Denarno stanje novomeške posojilnice se je zboljšalo torej za 1.691.335 K. Koncem 1. 1917. je imela posojilnica za 1.643.456 K vrednostnih papirjev ter 36.246 K čistega dobička.

— Mestna hranilnica v Kranju nam je vposlala svoj računski zaključek za 1. 1917. Poročilo je značilno posebno raditega, ker vidimo iz njega, da se »blagostanje« na deželi vedno bolj širi. Naš kmet se vedno bolj razdoliže ter vrhutega vloga v hranilnice svoje prihranke. Mestna hranilnica v Kranju je posodila tekmo leta 1917. na hipoteke 107.538 K, njeni dolžniki pa so ji vrnili petkrat toliko, in sicer 578.971 K. Istočasno so se pomnožile hranilne vloge za 1.278.279 K, tako da je on krk mečkanov in kmetov, s katerim posluje Mestna hranilnica v Kranju, dal slednji nič manj kakor 1.749.312 K na

razpolago. Isti razvoj opazamo tudi pri drugih denarnih zavodih, tako da imajo sedaj toliko denarja, da ne vedo kaj z njim početi. — Glavne postavke računskega zaključka Mestne hranilnice v Kranju so sledeče: Tekom leta 1917. je vložilo 3620 strank na hranilnih vlogah 2.870.474 K, dvignilo pa 1.592.195 K, tako da se je znašalo 1.278.279 K. Koncem 1. 1917. so znašale hranilne vloge 8.785.920 K. Na hipoteke posojilov se je izplačalo 107.938 K, vrnilo pa se je 578.971 K; koncem računskega leta so znašala hipotečna posojila 2.570.567 kron ter občinska posojila 416.018 K. Posebno pozornost zasluži postavka o vrednostnih papirjih. Tekom leta 1917. se je povečalo stanje vrednostnih papirjev ter vojnih posojil od 2.801.922 K na 4 milijone 224.735 K, torej za 1.422.813 K. Ker je dobila hranilnica od vlagateljev 1.749.312 K, je največji del vlog uporabila za nakup vrednostnih papirjev, v prvi vrsti pa vojnih posojil. Upamo, da si je hranilnica pri izbiri vrednostnih papirjev nabavila take, da jih bo lahko takoj realizirala, ako bodo radbi njeni vlagatelji večje vsote. Ker je podpisala hranilnica značne zneske vojnega posojila, so šli prihranki našega kmeta tem potom v ta namen. — Pri raznih denarnih zavodih je nalozila Mestna hranilnica v Kranju na tekoči račun 469.229 K, tako da je znašalo koncem leta 1917. skupno stanje 1.091.792 K. Račun depozitov se je povečal za 146.711 na 464.404 K, ter splošni rezervni sklad od 434.248 K na 479.056 K, to je 5,45 odstotkov vseh hranilnih vlog. Čisti dobiček je znašal 61.024 K. Mestna hranilnica v Kranju je eden naših najsolidnejših in nakrepkejših domačih zavodov.

Darila.

Za slovensko šolo v Mariboru so darovali: Jurij Mikolič, novomašnik v Zetalah, nabralo na njegovi primiciji 180 K; gđ. Jagodič v Sp. Poljskavi 15 kron; poročnik Karel Sovre 5/87 polka 30 K; Marija Vizjak na Ledineku 20 kron; Jurij Vinko na Tezni 10 K; Fr. Lom v St. Petru 20 K; Jožef Princič, cestar v Bači pri Sv. Luciji, mesto vrnca na grob g. Antona Črnosola, a. kr. cestnega mojstra v Idrijski dolini 40 kron; Franc in Milka Kranjc, nadučitelj - poročnik pri Sv. Barbari 120 K; Josip Volčič, deseterik 26/6 strelskega polka, nabral na bojišču na predvečer sv. Cirila in Metoda med mostvom pri kresih 233 K 60 v; gđ. Marica Kališnik nabrala v Pobrežju in deloma tudi v mestu Maribor 435 K 63 v; Džordže Gran, infanterist na bojišču 20 K; upravnistvo »Slov. Naroda« 130 K; Ema Krulci v Senni 15 K; Alojz Faleš v Račah, nabral med gosti židane volje v Lašičevi restavraciji 40 K; Oton Ploj na Dunaju 100 K; Josip Roman, župnik v Ormožah 25 K; Valentin Kankler v Vičavi pri Ptutu, nabral v spomin 30 majnika v vaseh Brestje, Novavas, Dornava, Kicar in Zabjek 786 K; Anton Blažej v Letini 3 K; Stanka Pepeknak in Joža Paherjeva v Mozirju, nabrali v proslavo Cirila Metodovega dva narodni domačini in tamkajšnji gorški begunci in obrambo narodne meje (g. Alojz Gorčar se posebno pokazal) 650 K; korporal Ivan Šumelj na bojišču 2 K; stotnik Ernest Vargazon in Slavoj Novak v Belgradu 20 K; stotnik Milan Zemljič 5 strelskega polka 50 K; Ivan Pevec v Bočni, preostanek zbirke odosaka za priditev kresa na predvečer Cirila in Metoda, nabralo v Bočni, Kropi, Cepinjah in Otoku 100 K; poročnik Ivan Vokač, nabral ob priliki odhoda na bojišče med slov. častniki 22. polka (3. zbirka) 70 K 30 v; nadporočnik Mirko Hafner, nabral med prostovolci v gostilni pri »Belem volcu« v Celju 100 K; Josip Gorup, nadučitelj na Polensaku, nabral na Polensaku in v okolici 675 kron; Martin Senica, topničar pri 16. m. havbični bateriji v Mali Aziji, nabral med tovariši 189 K 75 v (575 pfistrov), ženski odbor tombole v Mokronogu (delni prebitek) 100 K; Ivan Rojnik, dijak v Podvrhu pri Braslovcah, nabral na priporočilo g. Franca Strnada na veseli botrični 50 K; upravnistvo »Slov. Naroda« 65 K; Danška Plahuta v Ljubljani, nabrali otroci Götzi, Martinec, Plahuta in Jančar pri priditvi domače veselice 25 K; Anton Setine, Jesenice na Dolenskem, zbirka ognjčarja Josipa Kolman pri slovenskem in češkem mostvu svojega odoska na bojišču pod geslom: »Smo na straži povsod, kod biva naš slovenski rod« 200 K; Dragotin Herceg v Celju 100 K; Janko Lesničar v Celju 2 K; gospod in gospa Frece v Celju 20 K; A. Stelzer v Mariboru 10 K; Fr. Zebot v Mariboru 1 K; Vilko Weixl v Mariboru 20 K; Franc Korosec v Zg. Radgoni 20 K; Marica Kališnik v Čirilovi tiskarni 5 K; Andrej Munih v Mariboru 5 K; Peter Kraner v Karčevini 20 kron; neimenovan v Velenju 20 K; Jurij Črnoga, posestnik pri Sv. Ani 20 K; Tilička Ropan, učiteljica v Šmarji pri Jelšah 6 K; zavedni jugoslovanski enoletniki v Celju, nabrali v gostilni pri »Radejcu« 32 K; Josip Golob v Kapeli 5 K; Gregor Zeleznik v Lufanah 40 K; Janez Caf pri Sv. Rupertu 4 K; Josip Robič v Hočem Pohorju 2 K; na godovanju g. g. župnika Friderika Volčič v Brezmem, nabralih 114 K. — Prispevke je pošiljati na naslov moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani (blagajnik Franc Pišek, Narodni dom). — Šolski odsek.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Trgovski pomočnik, izurjen v vseh strokah, **1800 sluzbe** v kakšnji trgovini. Nastop takoj. — Ponudbe: „trg. sotr. 22/4032“ na upr. „Slov. Naroda.“

Moderna lahka garnitura, ob- stoječa iz kanapeja, 4 stolice in 2 fotelje, vse v najboljšem stanju, se proda. Ravnotam se proda tudi skoraj novo žensko kolo. Poizve se pri Iv. Eravos, Dunajska cesta 9., dvorišče levo. 4031

Prešernove slike prodaja in pošilja po poštenu povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. Gena sliki 6 kron.

Sprejmeta se 2 vešča mlinarja in več mlinarskih delavcev v trajno službo v valjčni mlin. Feliks Toman jun., Domžale. 4038

Na prodaj je 12 po 9 tednov starih lepih doma- čih prašičkov. — Poizve se: Poljan- ska cesta št. 53. 4033

Dobro ohranjen otroški voziček se zamenja za otroško posteljico. Vpraša se pri g. D. Bizjak, Krakovski nasip št. 4/II. 4030

Izučena PRODAJALKA vešča galanterijske stroke, **1800 sluzbe**. Kdo, pove upr. „Slov. Nar.“ — 4035

Sprejmeta se 2 deklice od 10 do 18 let staro za trgovino z mešanim blagom. — Predložiti naj se pismene ponudbe z dobrimi spricvali do 15. t. m. V trgovini že izvežbane imajo prednost. Plača po dogovoru. — Božidar Kastelic, Materija, Istra.

+

Tužnim in potrjim srcem naznanjamo vsem so- rodnikom, prijateljem in znanem prežalostno vest, da je naš nad vse ljubljani soprog, oče, brat, stric in svak gospod

Jožef Slamič, mesar in posestnik v Tolminu,

včeraj dne 4. avgusta 1918 ob pol 1. uri popoldne v 34. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega ranjkega se bo vršil v torek, dne 6. avgusta 1918 ob 5. uri pop. izpred hiše žalosti na domače pokopališče.

Tolmin, dne 5. avgusta 1918. 4027
Ivanka Slamič roj. Trinko, soproga. — Ljubko, sin. Alojzij, Franc, Albin, Anton, bratje. — Leopolda, Marija, Ljudmila, Jožeta, sestre.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom prebriske izgube našega srčnojubilnega, nepozabnega sina, brata, svaka, strica in ženina, gospoda

Aloizij Lavtarja

Izrekamo vsem našo najprisičnejšo zahvalo. Osobito pa se zahvaljujemo cenjenemu osobju tvrde Kunc & Polheimer, darovateljem krasnega cvetja, ter vsem, ki so blagega pokojnika spremlili na njega zadnji poti. 4029

Globooko žalujejo ostali.

PRI POMANJKANJU MOKE

je najboljši pripomoček „MEHLATA“-moka; je pri- dodati k vsem pekarijarnim, močnatim jedilom, kruhu, juham i. t. d., ker zaradi tega pecivo naraste, pridobi hranljivost, izdatnost, nasitljivost, lepo izgledanje, je sredstvo proti različnim boleznim. Vsebuje 10% slad- kornih, 10% maščobnih snovi. Dobi se najmanj karton s 25 zavitki za K 75.—; pri 5 kartonih še 10% po- pusta. Mala prodaja je K 3.50. — Za event. vprašanja se prosi znanaka. 2137

A. POSTRZIN, GRADEC, Stajersko, STEYRERG. 60/II., COMMISSION „MEHLATA“.

NE ZAMETUJTE DENARJA!

Ne kvarite oblek z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trepčno in blagu neškodljivo barvo za obleke „Internacional“ iz najstarejše in največje tovarne za barve.

Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo 1. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temnozelenla, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva, rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo. 3957

100 zavojev po K 45.— za 100 zav. 500 zavojev po K 40.— za 100 zav. 1000 zavojev po K 40.— za 100 zav.

Poštnine prosto pošilja 3957

Rudolf Cotič, Vrhnika.

Za vsakega trgovca velik zaslužek!

MLADA VDOVA išče službo blaginjske, proda- jalke ali šivilje. — Kdo, pove upr. „Slovenskega Naroda.“ 4026

Dobrega psa-čuvaja kupi kolinaka tovarna kavah pri- meni v Ljubljani. 4013

Vzamejo se v najem trgovski lokali ali večja skladišča. Kupi se tudi hiša, pripravna za trgo- vino v Ljubljani. Ponudbe pod „trgo- vina 4018“ na upr. „Sloven. Nar.“

Sprejme se takoj dobro izurjena KONTORISTINJA za trgovino z mešanim blagom na de- belo. — Ponudbe na: „Ljubljana, poštini predal 163.“ 4015

Dobro ohranjeno moško kolo ali samo gumijasti plašč z zračnimi cevmi se kupi ali zamenja za živila. Vpraša se: Linhartova ul. št. 25.

Sprejemem trgovskega pomočnika starejšo ali mlajšo, izurjeno moč, vo- jaščinu prosto, hrana in stanovanje v h. št. — Ivan Ravnikar, Celje. 4019

KONTORISTINJA z večletno prakso v knjigovodstvu in korespondenci želi mesta kot popol- noma samostojna knjigovodkinja pri večji tvrdki na deželi. Oskrba v hiši, pogoj. Naslov pove upr. „S. N.“ 4024

Vsakovrstna pisarniška ali računska dela sprejme oseba z lepo pisavo proti pri- meri odškodbi na dom. Ponudbe pod „Merkur št. 1918 4023“ na upr. S. N.

Novosti razglednic: umetniških, ljubavnih, šaljivih, nabo- žnih, pokrajinskih, pomorskih, takih s kinematografskimi umetniki itd. do- bavlja najceneje Miroslav Eisenmen- ger, Dunaj V., Schönbrunnerstr. 43 Cenovniki zastoj. 3897

Magaciner, mlajša oseba, inteligentna, eventualno invalid. za skladišče aprovizacije se išče za takoj proti dobri plači. Pon- udbe z izpričevali sposobnosti, osebe s kavcijo imajo prednost, je nasloviti na aprovizacijo - Dalmaspot Ljub- lijanske Kreditne Banke, Knin, Dal- macija. 4016

Po vsej Jugoslaviji se naj piše Tolstovrška slatina in novi Silva vrelec

ki se naroči pošta Gustanj, Koroško. Tam se naroči tudi fino rdeče belo in črno vino ter žganje in sadni mošt. 3705

DAMSKA MESEČNA PREVEZA zdravniško priporočena Varuje pred otiča- njem, dobro vsesava, pije, komoda in praktična, varuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Komplet- na garnitura K 8.—, 12.—, 20.—, na leta trpežna K 28.— 36.—, najfiniša pa K 44.— in K 50.— Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izmivalni aparat 40.—, 45.— K. Po- šiljatev diskretna. — Higijena, blaga trgovina St. Potok, Dunaj, VI. Stieggasse 15. 1199

„ADRIJA“ Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebščin. Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slavnike „STRO- BIN“. Nadomestilo tobaka. Nadome- stilo toaletnega mila. „ROŽNI PRA- ŠEK“ najboljšje sredstvo za negova- nje polti. Preizkušeno dobra sredstva proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesijonirana zaloga strupov.

Nov črn površnik (halja) za stavce ali trgovske pomočnike se proda. Kje, pove upr. „Slov. N.“ 3858

2 DEKLICI v starosti 6 in 10 let bi rad oddal na prehrano na Hrvaško proti plačilu dnevno 5 kron za obe. Ponudbe pod: „Hrvaško 3962“ na upr. „Sl. Nar.“

:: HARMONIKE :: popravlja 3947 F. Vodišek, Spod. Šiška 156.

2 para novih finih moških čevljev domačega dela na elastiko št. 42. in 43. se proda. — Kje, pove upravni- stvo „Slovenskega Naroda.“ — 3993

Vojaščinu prost, 21 let star trgovski sotrudnik, izurjen v vseh strokah, **1800 sluzbe**, najraje na deželi v mešani trgovini. Ponudbe Oton Aumann, Krško, Do- lenjsko. 4000

Proda se že rabljen skobelni stroj, širokosti rezi 50 cm. — Naslov pove upravništvo „Sloven. Naroda.“ — 3943

Zaprta poštni voz, obit s ploščino, 9 sedežev, kompletna angleška konjska oprava (s svitki), stroj za koruzo ali lubje drobiti, je na prodaj. Kje, pove upr. „Slov. Naroda.“

Išče se stanovanje s hrano za dva dijaka višje gimnazije pri boljši rodbini in pod dobrim nadzorstvom — eventualno prispevata tudi nekaj živil. Pismene ponudbe na upravn. „Sloven. Naroda“ pod: „2 dijaka 3989“.

Pozor! Proda se akumulirano razsvetljavo kateri svetli sto amper- skih ur, je na 4 volte, gorijo lahko tri žarnice na njem. — Istotam se odda nekoliko kamenja za mlo. Srednja Šiška, Poljska ulica št. 268, pri- tišče levo. 4010

KONTORISTINJA prvovrstna moč v knjigovodstvu in ko- respondenci, se sprejme v večjo trgo- vino na deželi na Stajerskem. — Vsa oskrba v hiši, plača po dogovoru. — Naslov pove upr. „Slov. Nar.“ 3814

SUHE GOBE (jurčke) kakor tudi druge zaplembe ne podvr- žene deželne in gozdne pridelke (ma- line, jagode, med itd.) kupuje po naj- višjih cenah. M. RANT, Kranj. 2693

Pošteno DEKLE želi mesta kot pomagalka v kuhinji, v kateri ji bi bila dana prilika, da bi se izučila v kuhanju. Najraje gre na deželo v kako primerno mesto. Cenj. ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod „pošteno dekle 4009“.

Strojniki obenem kurjač se najno išče. — Predstaviti se je osebo v pisarni Karl Binder, mizarstvo, Slomsko- va ulica 16. 3998

Sprejme se v železniški stroki izurjena PRODAJALKA

Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. — A. Šušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 3968

Mladenč kuhar, želi me- sta v kakem takem kraju, kjer bi imel priliko, se še nadalje izučiti. Gre tudi kot samostojen kuhar v kako malo gospodinjstvo. Več vseh gospodin- jskih in gospodarskih del. Razume se tudi na vrtnarstvo. Cenjene ponudbe na upr. „Sl. N.“ pod „moder 4008“.

Redni občni zbor Mlekarne in sirarne v Postojni, I. Z. Z. R. poročev

se vrši v prostorih občinske hiše, v četrtak dne 15. avgusta 1918 ob pol 3. uri popoldne.

Dnevni red: Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje- ga občnega zbora. — Čitanje poročila redne revizije Zveze sloven. združenj v Ljubljani z dne 23. julija 1918. — Po- ročilo načelstva. — Poročilo nadzor- stva. — Odobritev bilance za poslovno leto 1917. — Raznosterosti. — 4028

Ako ne bi došlo zadostno število čla- nov, vršil se bode 1. uro pozneje drugi občni zbor ne glede na število čla- nov v smislu § 66. društvenih pravil.

Proda se kukalo 1. vrste. — Poizve se v trgovini na Martinovi cesti št. 8. — 4013

Dobro ohranjeno moško kolo s popolnoma dobro staro pnevmatiko se proda oziroma zamenja za živila. A. M. Hotenderšica št. 54. — 4011

Delavce in delavke sprejme takoj v službo strojilna tovarna Šamsa & Co v Ljubljani, Metel- kova ulica 4. Zglaševanje od 4—5 popoldne. 2200

Prazne vreče vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevni cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Kupim lepe suhe gobe (jurčke) po najvišji dnevni ceni. — Mihael Omšen, trgovec, Višnja gora. 3907

Proda se kukalo 1. vrste. — Poizve se v trgovini na Martinovi cesti št. 8. — 4013

Dobro ohranjeno moško kolo s popolnoma dobro staro pnevmatiko se proda oziroma zamenja za živila. A. M. Hotenderšica št. 54. — 4011

Delavce in delavke sprejme takoj v službo strojilna tovarna Šamsa & Co v Ljubljani, Metel- kova ulica 4. Zglaševanje od 4—5 popoldne. 2200

Prazne vreče vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevni cenah trg. firma J. Kušlan, Kranj, Gorenj.

Kupim lepe suhe gobe (jurčke) po najvišji dnevni ceni. — Mihael Omšen, trgovec, Višnja gora. 3907

DRVA, hrastova, bukovna, gabrova, brezova, jelševa cepljena ali okrogla, 1 m. dolga, kakor tudi kostanjev, hrastov in vsak drugi les kupuje po najvišji ceni Alojzij Plaustainer, Sv. Jurij ob Juž. Zel. Plačilo takoj proti duplikatnemu voznomu listu.

Prostovoljna prodaja posestva. Proda se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 km. od Lu- janske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 orlov. Od tega je 15 orlov njiv, 5 orlov vrta in sadovnjaka, 4 orle travni- ka, 7 orlov vinograda, 180 orlov loze, drugo pašniki z novo prizemno hišo in gospodarskimi poslopji. — Cena 350.000 kron. Bljža pojasnila daje Mijo Ribič, obč. tajnik v Netretiču pri Karlovcu, Hrvaško. 1656

SIGORIN zatre čudovito naglo

STENICE vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se povsod. — Glavna razpošiljalnica 3784 Lekarna „pri upanju“ Apotheke „zur Hoffnung“, Föcs 45, Ogrsko.

Lepota je sreča! Po dolgotrtnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je konečno posrečilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne nečis- tosti kot pege, zajedci, mozolji, gube, nosna in obrazna rdečica te- kom nekaj dni sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri sta- rejših damah, mladostno sveže rožnato lice. Učinek je presenetljiv in ta recept so sijajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih priznanj! Vsakomur dajem protireturni znamki popolnoma zastojni pojasnila. Pišite takoj na: L. Decker, Dunaj 56, Predal 19, oddelek 36. 1129

razglednic pismenega papirja in vseh pisarniških in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA Ljubljana Prešernova ulica šte. 7.

Krepilno konjsko krmilo obsega maščobo, beljakovino in slad- kor, popoln nadomestek za

OVES. Pri vojaštvu, rudnikih, mlinih, industrijskih podjetjih in pri ve- čjih hlevih, gospodarskih zdru- gah itd. itd. za slabo hranjene ali težko delačajo konje. — V vsaki množini ga oddaja

Podjetje za krepilno krmilo „VIKTORIA“ v Ljubljani, Gradišče št. 10.

Zahtevajte poizkusni koli krmila od 10 kg naprej proti zaračunu. — Cena za kg samo K 2.20.

Pri naročitvi pošljite vreče. Pismena vprašanja samo: Ljubljana, poštini predal 148. Prospekti zastoj. 3922

Knjigovodstva zmožen gospod
za nekaj popoldanskih ur. Ponudbe
se prosi na uprav. »Slov. Naroda« pod
»knjigovodja 3994«.

Prodajalka želi premeniti
službo. Izurjena
je v špeceriji, manufakturi in trafiki.
Na plačo se ne ozira. — Ponudbe na
upravništvo »Slovenskega Naroda« pod
»zvesta 3929«.

Jrgovski pomočnik
išče mesta za mešano stroko. Vstop
takoj ali po dogovoru. — Kdo, pove
uprav. »Slov. Naroda«. 3963

V večletni najem se vzame takoj
eventualno kupi 3967

srednje posestvo
s trgovino ali gostilno, skupaj ali
posebej. — Odda se tudi lahko večje
posejilo na posestvo. Ponudbe pod:
»S. S. poste restante p. Stori, Sp. Staj.«

Stanovanje:
z 2 ali 3 sobami in kuhinjo. Iščo mirna
okolica brez otrok za takoj ali no-
vembrov termin. — Kdor odda ali
preskrbi stanovanje, dobi dobro nagra-
do v živili. — Naslov pove uprav.
»Slovenskega Naroda«. 3869

Še je dovelj zaloge
seveda 3932

hrastovih parketov
in deščic.

JOSIP PUN, dobava in pokladanje
parketov, Ljubljana, Gradaška u. 22

Sprejme se
kuharica:

ki je samostojna in ki opravlja vsa
hišna dela. — Plača po dogovoru. —
Nastop takoj ali pozneje. — Naslov:
»E. Scagnetti, stavbenik, Selenbur-
gova ulica št. 6, I. nadst. — 3895

Lepa vila

na najlepši točki Gojenjske, obstoječa
iz šest velikih, mebliranih sob, s hle-
vom, sadnim vrtom in parkom, se
ugodno proda. Eventualno se zamenja
za vilo ali manjše posestvo v ljubljani-
ski okolici. — Pismena vprašanja pod
»Vila« na uprav. »Sloven. Nar.« 3906

Slovensko govoreča
pisarniška moč

se sprejme za zavarovalnico. Re-
fektira se samo na mladostno delavno
silo, tudi brez prakse. — Prednost ima
maturant ali trgovski akademik. Pogoj:
slovenščina v govoru in pisavi, lepa
pisava. Ponudbe s prepisi izpraveval
(originali naj se ne pošiljajo) in za-
htevo plače na c. kr. priv. Giselino
društvo v Gradcu, Murplatz 9. —

Kumno, borovnice,
brinje in vse zdravilne rastline
na debelo in drobno
kupuje
"HERBA"

zadruga za usgoj i izkoriščiva-
nje tjeovitog bilja, korjenja i
plodina 3864
Zagreb, Jurišićeva ul. 18.
Ponudbe z vzorci in ceno.

Razprodajam
svojo trgovino z velikim
skladiščem manufakturne
in mešane stroke za jako
ugodne cene.
Ustmene ponudbe na — 3656
VILIM PICK, ZAGREB,
Savska cesta 68.

Ivan Zupančič,
izdelovanje metel, Ljubljana, Nova ulica št. 3
(Marije Terezije cesta), poproje Karlovska c. 6,
naznanja zopetno otvoritev obrti
in se priporoča cenj. odjemalcem. 3853

Prvovrstno, najtrpežnejše blago.

BARVA ZA OBLEKE
OBLEKA pobarvana izgleda in nadomesti
če se pobarva le z najboljšo barvo. NOVO.
Vsak si lahko brez truda in stroškov prenovi
obleko bodisi iz kakšnega že blaga. Najmanjša
pošiljatev 10 zav. z navodilom po pošti K 10-20;
trgovci 100 zav. — 1000 zav. K 35.
za 100 zav. — A. Postržina, Gradec, Sta-
jarske, Steyrerg. 60 II. Commis. »Mehla«.

Kupujem STEKLENICE
7/10 lit. vinske, konjakove, šampanjske, dalje od mine-
ralne vode 3/8 do 1 1/2 Lt. od 5000 komadov naprej 4021

A. Kohn, Praga, Karlin, Kaizlova ulice 5.
Iščejo se nakupovalnice.

MLATILNICE
za pogon s silo in z roko, dalje čistilne
mlatilnice najnovije konstrukcije, čistil-
nike, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje,
mline za žito in sadje, gepelje, stamores-
nice, brzoparilnice, kotle za žganje, brane in plugje ter
razne druge poljedelske stroje iz največjih tovarov, za-
jamčeno dobre kakovosti, ima vedno na zalogi

Fr. Hitti, zaloga poljedelskih strojev
v Ljubljani, Martinova cesta št. 2.
Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznanih in dokazanih najboljših
ročnih mlinov, pripravljenih za vsako mleto. Dobra in najce-
nejša postrežba vsakemu za jamčena.

Milo „FANIA“
je izvrstno »milo« za umivanje, ki Vam nadomesti vsako drago
»toaletno milo«. Najnovejša iznajdba kemijske znanosti prof.
dr. Darmstädterja in dr. Perla, se izvrstno peni, lepo diši in bi-
ga ne smelo manjkati pri nobeni hiši. — Vojakom neuprljivo!
Izvrsten predmet za trgovce in gospodinjice. — Eleganten
škaflija s 36 kom. okusno opremljena K 30.—, 3 škaflije
K 82-50, 5 škaflije K 130.— vse s poštino vred po povzetju.
Izpod ene škaflije se ne pošilja. — Vzorci se ne dajo. — 3915

„Export Wertheimer“,
Zagreb, Marovska ulica 16.
(Dvoriščna zgradba).

KAVA „ADRIA“
s sladkorjem in cikorijo mešana, se more meriti spričo
svoje dobre kakovosti in izdatnosti z vsako pravo kavo.

En sam poskus zadostuje,
da postane vsak trgovec stalen odjemalec. — »Adria«
pralni prašek, »Adria« vaniljin sladkor, »Adria« pečilni
prašek, pravi škrob, francosko žganje, pravi čaj, dišave
vseh vrst, grenka sol, Barve za obleko, umivalno
milo ter vse ostalo blago najboljšje kakovosti vedno v
zalogi. — Samo na debelo. — Vsako poedino
blago je zavito v krasne zavitke ter daje trgovcem
— mogočnost hitre postrežbe svojih odjemalcem. —

Filip Šibenik, Izdelki Adria.
Centrala: Zagreb.
Filijalka: Ljubljana, Gosposka ul. 14.
Novo mesto.
Trgovci! Podpirajte slovensko trdiko, ker si s tem
gradite svojo neodvisnost. 3937

Kupujem nove in stare
KLOBUKE
moške in damske, mehke, nepreluk-
njano in ne moljasto blago v vsaki
obliki vsaki množini 4020

ANTONIE JIRMUS, PRAGA I.,
Bilekova 8. Telefon 5247.

Iščejo se pridni zbiralci!

Tvrdka Feliks Urbanc v Ljubljani
naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da ostane trgovina na
debelo in drobno od 1. do 31. avgusta

zaprta. 3863

Kupite le domači izdelek! to je
Emona
PRIZNANO NAJBOLJŠE
pralni prašek
Dobiva se vseh prodajalnicah!

SADJE brusnice,
maline in
robidnice
kupi in dobavi sode 3976

Obstexportunternehmung,
Gradec, Marschallgasse 13.
Tu se kupujejo tudi sodi.

BARVE ZA OBLEKE
v priznani najboljši in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv, suhih in oljnatih,
mavec (gips), mastnec (Federweiss),
strojno olje, prašno olje, karbolinej,
steklarski in mizarski klej, pleskar-
ske, slikarske in zidarske čopiče,
kakor tudi druge v to stroko spa-
dajoče predmete ima še vedno v
zalogi trdka

A. ZANKL SINOVI, LJUBLJANA.
Ceniki se za čas vojske ne razpošiljajo.

Pozor, trgovci!!!
Nadomestek zrnate kave, najbolje kakovosti lepo zavito
v kartonih po 1/4 in 1/2 kg nudim:

pri odjemu 50 kg.	 po K 11.50
" " 100 "	 " " 11.—
" " 500 "	 " " 10.50
" " 1000 "	 " " 10.—

Pri večjem odjemu do 1 vagona znaten popust. — Odpošilja
za naprej poslani denar ali proti akreditivu eksportna trdka:

Gjorgje Vučković, Zagreb,
Nikolićeva ulica 9.
Odpošilja se sigurnim in stalnim naročiteljem tudi
z izvoznico v vse kraje Avstrije. 3769

Naročite hitro, dokler traja zaloga.
Kavni nadomestek s sladkorjem »MILKA«, pravi
»MILKA« vaniljinsladkor, prašek za peko (Backpul-
ver), toaletno milo, milo za brivce, čaj, kakes ter
vse ostalo špecerijsko, kolonialno blago proti po-
šiljavi 75% zneska naprej, ostanek po povzetju.

Eksportna znamenita firma
Proizvodi „Milka“ Zagreb.

Zlatarski vajenec
se sprejme. K. Košak, zlatar, Ljub-
ljana, Francovo nabrožje št. 31. 3984

Zelesna otroška postelja
v dobrem stanju se zamenja za pre-
mog ali za sladkor, eventualno proda.
Spodnja štaka, Celovška cesta št.
82, dvorišče. 3988

Kder ima ob nenadni izselitvi
STANOVANJE
2 sob s pripadki, naj ponudi pod
»ROSTOKAR« na upravništvo »Slo-
venskega Naroda«.

Domača semena
suhe gobe, prazne vreče in druge
pridelke kupuje trgovina s semen i
Sever & komp. preje Peter Lasnik,
Ljubljana, Marija trg. 3878

Proda se
štedilnik
s ploščami velik na 2 pečnici; Isto-
tam se tudi proda več moške in žens-
ke obleke ter raznovrstnega blaga,
tudi 2 dežnika. — Proda se najraje
za živež. Naslov pove upr. »Sl. N.« 3877

Parna žaga z enim polnim jarmom in
enim lesenim jarmom z električno raz-
svetljavo v Gorskem kotaru 1866

strojnika,
z večletno prakso na parni žagi. Na-
stop takoj, plača po dogovoru. — Po-
nudbe na trdiko Derencin & Krasich
Reka (Fiume). 3846

:: Pravi čebelni ::

vosek
kupi na drobno in debelo in
prosi za povzročene ponudbe trdika:
Ludvik Ungar, Trst,
ulica Carintia št. 23. 3949
Za pisma: poštali predal 117.

Priporočamo krasne
BLUZE plašče, jopice,
krila, kostume,
nočne halje, pe-
rilo, modne pred-
mete, športne klo-
buke in steznike. Zelo solidna trdika:
M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
2852 Fine

otroške obleke
in krstne oprave.

Kupujem in plačujem:
za nove zamaške od steklenic kg
K 110.—, za stare zamaške od
steklenic (nezlomljene) kg K 65.—
za šampanjske naravne zamaške,
dolge, nezlomljene, ne umetne
zamaške komad K 1.15, in jih
prevzamem po povzetju brez prej-
šnjega vprašanja. Za vreče plaču-
jem komad od K 12.— Na vpra-
šanja odgovorjam takoj eventualno
brzojavno. 3840

Leopold Markus, Gradec,
Josefigasse 1.

Kupujem zmedene
ženske lase.
Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Znančo št. 3.
POZOR! Zaradi vpoklicanja v
vojaško službovanje je lokal odpr
samo za prodajo blaga in sicer
ob delavnih dneh od 9. do pol 1.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 10.000.000.— kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondi nad 2.000.000.— kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.
Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, finan-
ciraj erarične dobave in dovoljuje
APROVIZACIJSKE KREDITE.